

5/04

VĚSTNÍK SOKOL SYDNEY

AUSTRALIA

Vysoké Tatry – Tatranská Lomnica

Plně zařízený byt pro 4 osoby k pronájmu - 2 ložnice.

Krásné tatranské prostředí.

Možnost ubytování na krátkou anebo delší dobu od ŘÍJNA 2003.

Bližší informace prosím volejte Drahuše Cooper 0418 452 502

Kontakt na Slovensku Maria Collaková 421 903 206 263

DENTAL IMPLANTS

Missing Teeth?

Dental Implants may be the solution:

- You can talk, laugh and smile without worrying. Your new teeth will be fully anchored and feel just like your own teeth.
- Eat what you like without problems
- Recover your natural smile
- A safe and reliable treatment method
- There is no need to file down adjacent teeth

**Dr. J. Mader, Suite 106, "Piccadilly"
222 Pitt Street, Sydney, 2000
Phone: 9264 5210**

Our Treatment Solutions

Single Teeth

Multiple Teeth

Dentures

Whether you are missing a single tooth or a complete jaw, we will have a solution to meet your needs. Implants have a totally natural appearance and feel just like your real teeth. Please visit

SOKOL SYDNEY LIMITED

16 Grattan Crescent, Frenchs Forest, NSW 2086
ACN 000 378 736 www.sokolsydney.com

THE SOKOL SYDNEY PROGRAMME OF ACTIVITIES MAY BE
HEARD ON 02 9452 5617

Číslo 5 Ročník LII Říjen 2004
Number 5 Volume LII October 2004
Print Post Approved PP 239732-00003

TO JSEM ZPÍVAL TOBĚ

Jaroslav Seifert (20.IX.1937)

Nešťastný kovář, který nástroj koval,
Jenž zvedá tíhu těchto černých hrud
Padajících jak kletba na osud...
Ten jistě tuto zemi nemiloval.

Nešťastný básník, který hledá rýmy
Jen tam, kde chodí stesk, kde chodí žal,
A smutkem svoje verše skandoval,
Nešťastný mezi nejnešťastnějšími.

Neboť kdo lépe porozumněl slovu
Svobody, které jak smích hrdliččin
Zajásalo tu, roztrhavši stín
Nad zemí odsouzenou do okovů?

Nešťastná země, to jsem zpíval Tobě,
Vyčítaje si: jaký, jaký zpěv,
Když jako hroudy spadne na rakev
Jak smutný hrob, když hrobník pláče v hrobě.

Jaroslav Seifert pokračuje v této básni v úvahách nad osudy a výsledky práce velkého zemřelého. A když se zamyslíme nad verši třetí sloky, rozumíme dnes už proč Seifert zpíval o smíchu hrdličky a o jásavém slově svobody. V chápání generací zrozených za habsburského panování byla česká země odsouzena do okovů rakouské Vídně a po jejich rozbití zajásalo slovo svobody za smích hrdličky. Pozdější generace pak poznaly okovy strašnější. Poznal je i Jaroslav Seifert.

OBSAH

Z pera starosty	6
Zpráva pokladníka	6
Návštěva Plzně / 28. říjen	7
23. září 1938	8
To je všecko pro mě Řecko	10
Vydařená Eurofest	12
Dopisy čtenářů	13
Žalov	14
Krásy a taje České republiky	16
Mrtvý kuň	17
Kino Ponrepo	18
Vzpomínky legionáře	19
Kozí sýr/ Lidé zvl. ražení	22
Perly a perličky	23
Šlápějemi dějin	30
Jan Žižka	31
TGM a první odboj	32
Svatý Vojtěch	34
Vandrování exulanta	37
Hromotluk nejčistšího srdce	39
Z tajů krás české řeči	40
Book reviews	41

VĚSTNÍK

Dvouměsíčník Sokola
Sydney.

Obsah publikovaných
článků nemusí být totožný
s názory redakce.

Vyhrazujeme si právo
články upravit.

Telefon redakce:

02 9528 7928

Email:

contact@sokolsydney.com

Věstník se též nachází na
internetové stránce
www.sokolsydney.com

**Příští uzávěrka Věstníku:
3.11.04**

**(Vždy první středa
v každém lichém měsíci)**

Z PERA STAROSTY.

Další dva měsíce sokolského života jsou za námi a já bych se rád zmínil o několika věcech. V minulém měsíci jsme jako každoročně pořádali "Vepřové hody". Musím říci, že je potěšující, že letošní zábava byla daleko lépe zorganizována. Distribuce jídel byla daleko rychlejší a kvalita jídel a prodávaných jitrnic a jelit byla dobrá. Děkuji všem kteří se na tomto úspěšném večeru podíleli.

Dalším zlepšením v naší sokolovně je nově zakoupený projektor který bude používán nejen v prostorách kina ale také v restauraci. Toto zařízení nám do budoucna umožní mnohem lepší kvalitu promítání v našem kině "Ponrepo" a zároveň dá možnost shlédnout aktuální sportovní události i v prostorách restaurace na velké projekční ploše. Je to další krok k zajištění lepších služeb a zpříjemnění pobytu v sokolovně.

Nazdar! Jarda Krejčík

ZPRÁVA POKLADNÍKA

☺ **Dary** na Věstník a údržbu Národního domu: v červenci \$125, v srpnu \$615, celkem \$750. Mnoho díky.

⊗ **Členské příspěvky.** Zaplatilo dalších 10 členů. Nezaplacené: 37 za 2003 (splatné do 31.1.2003) a 93 za 2004 (splatné do 31.1.2004).

Zřejmě to není moc platné, ale znovu připomínám liknavým členům, že podle australských pravidel licencovaných klubů členství propadá, když příspěvky nejsou zaplacený jeden měsíc po splatnosti.

Vydání. Nutná oprava a natření schodů nouzového východu \$4,136; nový projektor \$3,113; odvodnění a betonová podlaha pro sklad nápojů \$490; kuchyňská zařízení \$218. Do konce prosince potřebujeme našetřit \$15,000 na pojistky budovy a zákonné odpovědnosti vůči veřejnosti. Existují ještě mecenáši?

Vepřové hody. Není lehké pořádat něco pro naše krajany. Na to, že si asi 50% nezamlouvá předem místa a jídla, jsme si museli zvyknout, ale tohle se nám ještě nestalo: 40% těch, kteří si zamluvili, se nedostavilo. Ale přes tyto překážky se zábava vydařila ku spokojenosti návštěvníků i finančně.

Děkuji Petru Čermákovi, že kromě svých mnoha funkcí mě zdatně a pečlivě zastupoval během mé nepřítomnosti v Sydney a následné nemoci.

Dary na Věstník a údržbu sokolského Národního Domu obdržené od 1.3.2004 do 30.4.2004:

Porvaznik H	20	Jeřábek J	20	Hruška V	20
Winter E Dr	5	Vavroš Z	50	Traub M	25
Hlaváč J V	50	Křivánková J	20	Frnka O	40
Janda P	20	Alt M	55	Federer H	25
Krauss J	100	Kent L	25	Lokšanová A	25
Kříž M	20	Dohnal J	40	Galiček J	25
Shirliff J	20	Koláček P	12		
Bocek-Hörner M	100	Cooper D	55		

Prosím vystavujte všechny platby na „Sokol Sydney“ s uvedením na jaký účel, se zpáteční adresou a zašlete na adresu: M Moravec, P O Box 19, CROYDON PARK NSW 2133.

Stvrzenky budou přiloženy k příštím Věstníkům.

Miroslav Moravec

MIKULÁŠ A VÁNOČNÍ TRH V NEDELI 5. PROSINCE VE 12 HODIN

Tradiční Mikuláš pro děti a vánoční trh pro dospělé bude opět v sokolském Národním domě 16 Grattan Cres, Frenchs Forest. Domácí vánoční pečivo bude jednou ze specialit, které si na trhu můžete zakoupit. Nadílka pro děti je zdarma, ale je nutné si ji zamluvit u **Jardy Krejčíka 8812 5875** nebo **Petra Čermáka 9981 4765.** (Prosím, volejte večer.) Na stejných číslech se mohou přihlásit zájemci o prodej svého zboží na vánočním trhu.

Návštěva sokolovny Plzeň 1

Mirek Moravec

Zleva: jednatel Sokola Plzeň Ing. M. Čapík, bratr M. Moravec, starosta Sokola Plzeň Ing. K. Kuttan v plzeňské sokolovně.

Během svého červnového pobytu v Plzni jsem byl prostřednictvím mé sestřenice a činné členky Jarmily Liškové pozván na návštěvu a prohlídku sokolovny. Byl jsem vřele přivítán bratry ing Karlem Kuttnerem (starosta) a ing Miroslavem Čapíkem (místostarosta-jednatel) Byl jsem proveden krásnou budovou, která byla zaplavena během povodní ale už zase září díky pouhé svépomoci. Pro zájemce o detaily je v naší knihovně k dispozici kronika, vydaná k výročí 140-ti let Sokola Plzeň 1.

Při kávě jsme zjistili, že jejich problémy jsou podobné našim a pravděpodobně všech jednot v České republice a po celém světě. Jarmila mi darovala sokolské tričko, v kterém mě uvidíte pobíhat po sokolovně hned jak se počasí oteplí a od jednoty jsem dostal dva pamětní šálky a praporek k 140. výročí.

Doufáme, že naše vzájemné styky budou pokračovat, na příklad od začátku tohoto roku Plzeňáci dostávají Věstník a v listopadu budeme moci v naší sokolovně přivítat sestru Jarmilu s dcerou Danou.

28. říjen 1918

Bořek Šindler

Přestože osmadvacátý říjen je dnes oficiálně už jen českým národním svátkem, je nicméně v podstatě svátkem československým, a měl by být uctíván nejen Čechy. Pokud se týče nás Čechů vymanili jsme se z područí rakousko - habsburského. Habsburky jsme si v roce 1526 sami vlastní volbou dosadili na český trůn, ať už se to vysvětluje tureckým nebezpečím či jinými okolnostmi, které tehdy Čechy vedly sáhnout po cizí dynastii panovníků. Objektivně viděno, mohla být jejich vláda v Čechách daleko nepříznivější. Po zkušenostech s německými nacisty a sovětskými bolševiky už víme, že habsburská nadvláda byla vskutku velice tolerantní. Počátkem sedmáctého století Češi proti katolickým Habsburkům dosti neuváženě a nepřipraveně povstali a dosadili si na trůn opět jiného cizince Fridricha ze vzdálené Falce, jenž o Čechách a poměrech v Čechách byl informován jen povrchně a po prohrané bělohorské bitvě - anebo vlastně ještě během té bitvy - z Čech utekl. Mohli bychom i říci, že vzal prostě roha a české království nechal ve štychu. Habsburkové, kteří předtím Prahu vyznamenávali dokonce i tím, že někteří z nich ji volili jako sídelní město, Čechy dosti krutě potrestali - ale nejen české, nýbrž i německé protestantské pány. Oni byli potrestáni nikoli jako Češi, ale jako protestantští rebelové proti katolické habsburské vládě. Pak přišlo Obnovené zřízení zemské, a to suverenitu české koruny dost okrouhlo, ale - opět ve srovnání s nacisty a bolševiky - českou korunu jako takovou respektovalo a právě tak české korunní země nedoznaly valné újmy. Rekatolizace Čechů byla zprvu prováděna proti vůli většiny, později katolická horlivost ochlázala a ne vše co rekatolizace znamenala bylo k zatracení. K národnímu útisku začalo ale docházet ve století osmnáctém, kdy Marie Terezie a později hlavně její syn Josef II. přišli s germanizací, hlavně jazykovou. Možná, že jsme ji neodolávali dost vehementně, alespoň tak vehementně jako Maďaři. Naše potíže tkvěla také v tom, že v Čechách a hlavně na Moravě sídlil tehdy veliký počet Němců jimž germanizační úsilí Vídně konvenovalo a někteří z Čechů se Vídní dovedli klanět jako praví posluhové pravým pánům. Ať tomu však bylo jakkoli, Češi se během devatenáctého století dovedli národně pozvednout, kulturně se

postavit na výbornou evropskou úroveň a osmadvacátý říjen pak byl téměř logickou výslednicí českých snah. Posluhovat a poklonkovat Vídni už bylo mimo českou důstojnost a profesor Masaryk a jeho spolupracovníci v zahraničním odboji české tendence správně vystihli. - Pokud se týče Slováků, tam byla situace zcela jiná. Ti byli už od vyvrácení Velkomoravské říše vasaly nájezdných Maďarů a osmadvacátý říjen se na Slovensku prakticky rovnal vytažení Slováků z hrobu maďarskými pány pro jejich ostatky "milosrdně" vykopaného. Osmadvacátý říjen přinesl Slovákům národní obrození a vybudování slovenskosti od dob Velkomoravské říše neprožitě. Jestliže dnes někteří Slováci stále dávají přednost oslavě čtrnáctého března 1939 kdy je jejich pochybení vůdcové dali na pospas Hitlerovi, nebo i slavení dne, kdy se Slovensko odtrhlo od Československé federální republiky, je to výraz pochybeného chápání historie, slovenské historie. Je tedy osmadvacátý říjen dnem kdy oba bratrské národy, Slováci i Češi vpravdě jako národy ožily. Už Slovensko vstalo a strhlo si púta, už tehdy onoho památného října 1918, ne později. Nám Čechům se osmadvacátý říjen jeví jako den obnovy, dokonání obrození, znovunastolení suverenity, nejen jako den sváteční, ale přímo jako den posvátný. Věřme, že se tak opět začne jevit i slovenským bratrům.

23. září 1938

Petr Kersch Neviditelný pes 21.9.2004

Cítím, že ještě pořád stojí za připomenutí, i když nejsem fanda oslav různých výročí a státních svátků. Však také ten pátek žádným svátkem být nikdy neměl, vzhledem k okolnostem. Mobilizace, kterou toho dne nová československá vláda vyhlásila, se minula - jak známo - účinkem. Historie šla jinudy. Po šest desetiletí jsme potom nesli následky a následky oněch následků a tyto následky neseme na svých zádech a ve svých myslích podnes.

Ptám se, nepřipadá-li vám tato epizoda jako nudná pasáž dějepisu? V odstupu šedesáti šesti roků! Tehdejšímu kapitánu v záloze by bylo teď skoro sto let! Dvacetiletý mladíček, který podle onoho mobilizačního rozkazu nastupoval ke svému útvaru v hodnosti desátníka, je dneska pokročilý osmdesátník. Pamatuje si, ve které pevnosti měl bránit republiku? Štastnější přežili německou okupaci nebo válku a mohli vyprávět potomkům svůj příběh. Ukázali jim fotografie, na kterých to taťkovi v uniformě opravdu slušelo. Našli dobře schovaná stará čísla "Národní politiky" nebo "Práva lidu" a předčítali z nich projevy premiéra Hodži, prezidenta Beneše, generála Jana Syrového a ostatních politických veličin oněch kritických dnů. Potomci, kteří svým tátům a strýcům zdvořile naslouchali, jsou dnešní penzisti. Pod patronací KSČ se také o zářijové krizi Československa řečnilo, přednášelo a psalo. Natáčely se dokonce filmy, zdobily památníky a některé hroby. Vše za účelem vytvoření mýtu o hrdinné úloze partaje... Také učitelé nadiktovali pár vět podle učebnic, sami vlastních zážitků a poznatků nemajice. Význam oněch událostí vybledl stejně jako staré fotografie. A přece si myslím, že alespoň na jednu zkušenost z té doby bychom neměli zapomenout.

Tragédie, nazvaná později jako mnichovská, v září 1938 vrcholila. Československá vláda, v čele s Milanem Hodžou, 19. září odmítla přijmout ultimátum, ve kterém prostřednictvím britského předsedy vlády Chamberlaina nacistické Německo požadovalo, aby mu Československo předalo všechny pohraniční oblasti, kde je mezi obyvatelstvem více než 50 procent Němců. Vláda toto ultimátum odmítla. Ale v noci na 21. září vyslanci Velké Británie a Francie osobně předložili prezidentu republiky požadavky svých vlád prakticky na totéž - nepřijme-li Československo ultimátum o odstoupení pohraničí, nemůže počítat se smlouvenou vojenskou pomocí těchto dvou mocností proti Německu. Téhož dne v šest hodin ráno zasedala vláda a jednala o ultimátu podruhé. Ze zachovaného protokolu vyplývá, že už v zahajovacím projevu premiér Hodža navrhl demisi vlády jako součást plánu, jak se vyrovnat s krizí. Řešení bylo jednoduché: pokud tato vláda přijetí ultimáta odsouhlasí, musí za tento neústavní krok neprodleně odstoupit. Čin ovšem zůstane v platnosti. Odstupující vláda také ihned navrhla novou, úřednickou vládu a do jejího čela určila jednoosobného generála Jana Syrového, proslaveného velitele československých legií v Rusku, generálního inspektora branné moci a bývalého ministra obrany.

Zatímco na náměstích se protestovalo a podepisovaly se petice, Chamberlain 22. září přicestoval do Bad Godesberg, aby Hitlerovi oznámil, že československá vláda německé ultimativní požadavky přijímá. A teď pozor: Hitler kontroval - Německo není spokojeno, požaduje splnění dalších územních nároků, nároků Polska na Těšínsko, nároků Maďarska na jižním Slovensku... Jako vždy stejná taktika: jednání - nároky - ustoupení nárokujícímu - další jednání - nové nároky - ustoupení nárokujícímu atd.

Syrového vláda godesbergské ultimátum nepřijala a vyhlásila mobilizaci. Následovalo několik desítek hodin napětí před očekávaným příchodem wehrmachtu. Německá druhá motorizovaná divize, určená pro útok na Čechy ze severu, defillovala v Berlíně na Reichskanzlerplatzu přišlo prý se podívat jenom asi dvě stě Němců a Hitler se vrátil z přehlídky zhnusen.

Francouzská a britská vláda slíbila 29. a 30. září Hitlerovi to, co známe dnes pod názvem Mnichovská dohoda.

Ta smutná, většinou současníků polozapomenutá a přesto klíčová historie ze září 1938 má jedno důležité poslání pro dnešní demokracii: Zlu neustupovat.

© Petr Kersch, září 2004

WABI DANĚK

www.wabi.cz

Wabi Daněk

Málokterému umělci se poštěstí, aby jeho tvůrčí stopa zvítězila nad módou a časem tak, jako se to podařilo písničkáři **WABI DANĚKOVÍ**. Tento architekt půvabných evergreenů totiž patří už tři desetiletí k našim nejvýraznějším autorům a interpretům folkového společenství. Ačkoliv si nikdy na nic nehrál – tedy kromě své kytary – dokázal během své kariéry rozezpívat desetitisícové amfiteátry a zlomit i rekordy prodejní poptávky. Jeho typicky pohodové a melodické písně o životě také právem náleží do zlatého fondu folkového katalogu. A přestože Wabi stále tvrdí, že je především „mizernej“ zpěvák, získává jeho baryton stále ta nejvyšší ocenění. Nejslavnější písnička „Rosa na kolejích“ vynesla Wabimu titul „Trampejský hit století“ a v letošním roce

převzal 2 platinové desky.

Koncert Wabi Daňka v sokolském Národním domě 16 Grattan Cres, Frenchs Forest bude ve středu 10. listopadu v 19.30 hod. Vstupné \$25.00. Reservace u Jardy Krejčíka 8812 5875, Petra Čermáka 9981 4765 a Petra Brčáka 9988 4887. (Prosíme volejte pouze večer)

LIDOVÁ HUDBA INSPIRUJÍCÍ

Přednáška muzikologa Jaroslava Kovářička v sobotu 23. října v 15.00 hod. v sokolském Národním domě, 16 Grattan Crescent, Frenchs Forest. Bude anglicky, krajané mohou pozvat i své přátele, kteří neumí česky. Vstupné dobrovolné.

Lidová hudba je jedním z nejstarších uměleckých projevů člověka. Každá svěbytná kultura měla a má svoji hudbu. Předpokládá se, že lidská řeč se vyvinula ze zpěvu. A vskutku děti se nejlépe učí jazyku právě pomocí písní a říkadel. Důležitost tohoto uměleckého projevu není v moderní době dostatečně docenována. Je proto dobré si připomenout, že funkce lidové hudby neztrácí ani dnes nic na své působivosti.

Lidová hudba je více než jen těch pár písniček co jsme se naučili ve škole. Je to projev spontánní tvořivosti, který kultivuje lidskou mysl a rozvíjí v člověku citovou bohatost. Lidé tvořili a zpívali své písně nejen pro radost ale i pro útěchu v mnoha svízelných životních situacích. Hudba je tedy utěšitelka i léčitelka. Přednáška je doprovázena bohatými ukázkami dokazujícími, že není snad situace v lidském životě,

kteřá by neměla svůj odraz v lidové písni. Mnohé z těchto písni, především moravských, mluví přímo k našemu srdci i dnes, v době technologických zvuků a hudební komercializace. Neboť témata jako láska šťastná i nešťastná, přátelství, nároky běžného života či smrt jsou věčně aktuální.

Lidová hudba zůstává jedním z nejcennějších dědictví, které nám naši předkové zanechali. Je tedy naší příjemnou povinností se z této hudby radovat a udržovat ji živou, aby mohla sloužit i budoucím generacím.

Srdečně blahopřejeme a přejeme všechno nejlepší sestrám, které slavily své kulaté narozeniny v září a v říjnu: 8.9. **Jane Novákové,** 16.9. **Leně Pastorkové,** 6.10. **Editě Berntsen** a 18.10. **Zlatce Merendové.**

A vše nejlepší našim bratrům, kteří ty kulaté oslavili v září: 2.9. **Petru Hlístovi,** 4.9. **Miroslavu Čapkovi,** a našemu sokolskému pokladníkovi **Miroslavu Moravcovi,** který je slavil 16.9. a 17.9. **Dušanu Křenovi** a v říjnu bratru **Jardovi Angerovi,** kterého znáte lépe pod jménem Jarda Autobus, a bude je slavit 18.10 a 28.10. bratru **Otakaru Václavu Hanzalovi,** kapelníkovi orchestru, který jsme se zalíbením poslouchali na Eurofestě.

A těm dříve narozeným i k nekulatým narozeninám přejeme vše nejlepší a pevného zdraví: 21.9. bratru **Juraji Spathovi - 82,** 27.10. bratru **Miloši Černému -83** a sestře **Miroslavě Gilečákové.** Naše další blahopřání patří rodině Maříkových, obě ke kulatým narozeninám: sestry **Marie Martinů,** která měla narozeniny 25.9. a bratru **Františkovi Maříkovi,** který tu svoji devadesátku oslaví 4.10.

To je všechno pro mě Řecko,

říkávali naši předkové, když vzrušeně probírali světové problémy třeba U Kalicha nebo U zlatého tygra a narazili na takovou oblast, která jim nebyla moc jasná a srozumitelná. Dávám jim za pravdu, na to, aby jeden pochopil co se pod pojmem Řecko skrývá, je nutné tam prožít pár týdnů, pohovořit s Řeky a hlavně to Řecko vidět na vlastní oči.

Když jsem odlétal do Athén, byla polovina Olympiády za námi, Australáci se opájeli radostí, medaile se jen sypaly, zlatých fůra a Česká republika? No zatím tři medaile; jedna stříbrná a dvě bronzové, to bude nálada. Ale říkali jsme si: teď začínají atleti a ti to rychle napravit. Po podivně dlouhé noci přistáváme v Athénách, je půl sedmé ráno, prohlídka byla rychlá, vlastně chtěli vidět jen pas, vycházím do haly letiště a už vidím českou vlajku, čekal tam na nás Aleš a usmíval se. Po představení se hned ptám jak to jde? Aleš se stále usmíval a prohodil: „Máme šest medailí“. Cože, šest a za co? Urostlý Domažličan Aleš mi to hned vysypal. Lenka Šmídová zajela na stříbro ve formuli Evropa, Jaroslav Bába skočil 234cm a dostal bronz a další bronz vybojovala Kateřina Kůrková ve střelbě. Vzpomínám si na Lenku, v Sydney byla sedmá, nejlepší z našich jachtařů a to byl tenkrát, před čtyřmi lety senzační úspěch! Holka z Neratovic dostala stříbro, neuvěřitelné, poráží děvčata z Floridy, Kalifornie, Španělska a Austrálie, která se doslova narodila na břehu moře a možná už v pěti letech brázdila v plachetnicích oceány. V dobré náladě vycházíme z letiště a hned první šok – v sedm hodin ráno je 25°C, no ovšem, proto mohl Sokrates přes sebe přehodit jen prostěradlo. Druhé překvapení – odjíždíme v nové škodovce, kterou si naše olympijská výprava přivezla z ČR, přesněji řidiči olympijské výpravy škodovky odvezli do Benátek, kde je naložili na trajektor, na kterém odpluli do Athén. V Sydney dostaly všechny olympijské výpravy od pořadatelů her Holdeny. GM Holden byl totiž tehdy sponzorem O.H. Z letiště se řítíme po pěkné nové magistrále, koukám na ty kopce v pozadí, tu a tam zelený keříček, ale jinak je všechno hnědé, jen hlína. A druhý markantní rozdíl proti Austrálii – žádné trávníky. Právě jsme zahlédli Akropolis a sjíždíme do ulic města, některé jsou dost úzké a automobily se míjejí svými zrcátky tak asi o jeden centimetr. Vjíždíme do Pirea, kde budeme ubytováni, ale nevidím žádné děti. A pak se dovidáme, že ty děti z Pirea o kterých se zpívá v dobře známé písni nebyly vůbec děti, ale fotbalisté Olympiakos Pireus a je to

taková jejich hymna, kterou zpívají na stadiónu, podobně jako Češi pějí „Ta naše jedenáctka válí“. Tak nevím jak se došlo k tomu anglickému textu „Never on Sunday“ a o čem zpívají Řeci tomu nerozumím.

Hned odpoledne jdeme s českou výpravou na Akropolis; nebylo to snadné, bylo 38°C ve stínu a na Akropoli toho stínu moc nemají. U vstupu je pokladna a tam je dlouhá fronta, snad 80 lidí, ale jde to rychle. Vstupné je 12 eur za osobu! A to je bratru 21 australských dolarů. Ale mají to pro seniory za polovic. Chtěli vidět senior card a bez úsměvu mi sdělili, že pro Australany sleva není, pouze pro seniory z Evropské unie. A tak jsem si říkal: „Některé národy mají asi krátkou paměť“. Na sousední Krétě je námořní základna NATO a hned vedle je hřbitůvek, kde leží stovky australských vojáků, kteří tam položili své životy v boji za Řecko. Jejich synové či dcery platí plnou cenu. Synkové a dcery těch, kteří s Australany a Řeky bojovali to mají za polovic. Zajímavé, že!

První zlatá pro Českou republiku nám unikla jen o vlásek a media v Austrálii se o tom ani nezmiňovala. Bylo to v závodě v jachtingu v neděli, kdy Lenka Šmídová ve finále formule Evropa dorazila do cíle první. Ta druhá podala protest, že jí Lenka svoji plachetnicí zasáhla a její loď ztratila směr. Rozhodčí protest uznali a českou závodnici penalizovali několika vteřinami, což stačilo aby se dostala na druhé místo.

Večer se dovídáme, že Šebrle je po prvních pěti disciplínách v desetiboji na druhém místě. To vypadalo dobře, druhý den jsou jeho silné disciplíny. No půjdeme se na něho podívat. Roman nás nezklamal. Po osmi disciplínách už vedl o 200 bodů. Vypadá to na první českou zlatou medaili. Začíná vrh oštěpem, Američan Bryan Clay, který je na druhém místě, bojuje jako lev. Třetím hodem udělal svůj nejlepší osobní výkon 69 a půl metru. Roman je na druhém místě s 68.90. Clay trochu snížil Šebrleho náskok. Ve skupině Čechů na stadiónu to propočítávají, Clay by musil zaběhnout 1.500m o 10 vteřin rychleji než Šebrle, aby desetiboj vyhrál. Je už skoro půlnoc, ještě probíhá závod ve skoku o tyči žen a konečně se řadí na startu desetibojaři. Výstřel a někteří se hrnou rychle dopředu, ale nejsou tam favorité, v druhé skupině běží Clay a těsně v závěsu za ním Šebrle. Tak to zůstalo až do konce. Dočkali jsme se – Češi mají zlato. Na tribunách vlají všude české vlajky. Za bouřlivých ovací diváků Roman Šebrle, rodák z Rychnova v podhůří Orlických hor obíhá athénský olympijský stadión s českou vlajkou.

Jarda Zahradka

~~~~~

V rámci návštěvy delegace Senátu Parlamentu ČR – Výboru pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí v Sydney ve dnech 27. – 31.10.2004 se uskuteční setkání členů delegace s krajany:

***v sobotu 30.10.2004 v 17.00 v Československém Country Clubu
320 Devonshire Road, Kemps Creek, NSW 2171***

a

v neděli 31.10.2004 ve 14.00

***v rámci slavnostního otevření výstavy „Český a slovenský exil“
v Sokole Sydney, 16 Grattan Crescent, Frenchs Forest, NSW 2086***

Pro informace o setkání se zástupci senátu ČR se prosím obraťte na:

Sokol Sydney:

*Jarda Krejčík 8812 5875, Petr Brčák 9988 4887, Petr Čermák 9981 4765
(volejte večer)*

Československý Country Club:

Hana Maděričová 4751 7756 mob: 0421 897 983

Generální konzulát České republiky v Sydney

~~~~~

Letošní zářijová Eurofest proběhla za pěkného počasí v sobotu i v neděli. Spokojeni byli pořadatelé, účinkující i návštěvníci, kteří se tradičně dostavili v hojném počtu. Ona je ta Eurofest taková jakási miniaturní pražská Matějská pouť, ovšem bez řecko - římských zápasníků, bez tlusté Elsy, bez hadiho muže a, žel, i bez tureckého medu. Ale návštěvníci si na své přišli a uhlídali atrakce všech druhů, včetně exhibičního kolaření našeho mladého Danko Čermáka, slovenské zpěvačky Sylvie Virágové a dvou vynikajících slovenských pěvců Joja a Doda, otce a syna, kteří předvedli své pěvecké umění jak na volném prostranstvím tak i večer v rakouském klubu. A točilo se i pomenší dětské ruské kolo. Vyhrávala i česká kapela, tedy česká v uvozovkách, honosící se jen dvěma českými muzikanty. Ve stáncích se prodávaly i speciality jednotlivých národů a my Češi jsme obecnost udivovali gulášem, původu sice maďarského, leč česky servírovaného. Bratr Ray Černý si přicházel na své za mřížemi. Tedy v úřadovně, nikoli jako vězeň ale jako dokonalý pokladník. Tančilo se, a to více či méně. Méně na čerstvém vzduchu - tam ale dokonce i v národních krojích - a více potom v klubovnách. Česká sokolovna však tanci nijak nepřála a v sobotu večer se uzavřela do tajemné polotmy, v jejímž prvním patře se nicméně servírovala dvě jídla, bez polévky. Naproti tomu a to hned v bezprostředním

sousedství, vřel rakouský klub přemírou návštěvníků, jídel, pití a taneční hudbou i rozveselenými tanečními páry v prostorách zaujímajících asi jen šestinu sokolovny. Přestože Rakušané jistě mají stejné problémy s dopravou jako Češi. Dovedou si je zřejmě vyřešit, a hlavně mají chuť a vůli si je vyřešit. Také u Skandinávů se večer hrálo a tančilo, arménský klub však zel úplnou tmou a prázdnotou. - Ten ta to Eurofest je jakási zkomolenina, původu pravděpodobně německého, a bude asi rodu ženského, i když bych se sázel o ten rod jen nerad. Nikomu nevadí, že jde vlastně o diskriminaci - ať už je to ten fest či ta fest, nebo dokonce to fest, je to podle svého názvu pouze a výlučně pro Evropany. Nebo že bych se mýlil?

Dopisy čtenářů

...I find the articles in recent copies of Věstník very educational and interesting, so keep it up. Thanks.

Larry Kent, Cammeray

Vážení přátelé: Rád bych poslouchal vaše životní osudy.

Pracuji v Etnologickém ústavu Akademie věd České republiky v Praze a zabývám se Čechy v zahraničí. Mám v současné době projekt, který se jmenuje "Exil sám o sobě". Jedná se o autentická vyprávění životního osudu lidí, kteří odešli z českých zemí do ciziny ve 20. století. Svědectví o zkušenostech v jiné kultuře a společnosti sbírám nejen jako originální zážitky ale jako dokumentaci každo-denních starostí člověka, který musel často vykonat podstatně větší úsilí pro existenci, než kdyby žil v původním domově. Výsledkem sběru životních příběhů jsou publikace, jichž část jsem rozeslal do spolků (Perth, Adelaide, Melbourne, Sydney a Canberra). Některé nové příběhy si můžete přečíst v časopise České listy. Na stejné téma „Exil sám o sobě“ jsme uspořádali sympozium v rámci Týdne zahraničních Čechů v říjnu 2003 v Praze, jehož se účastnil pan prof. Stan Menšík z Perthu. Moje cesta je rozvržena: 21. září 2004 odjízdim do Perthu, kam přiletím 22. září a pobudu do 30. Pak se přesunu do Adelaide. 11. října odletím do Melbourne a z Melbourne letím do Sydney 23. října a zdržím se do 13. listopadu.

Ukázka z úvodu připravované publikace „Kandidáti další existence“, která vyjde na konci tohoto roku a která představuje některé příběhy zahraničních Čechů: „Vím už teď, že se lze z rozhovorů zahraničních Čechů poučit o tom, že lidský život má mnoho úrovní. Člověk se vyvíjí jako osobnost, jedinečná individualita. Má nějaké vztahy s okolním prostředím, které jej bezprostředně formuje a on se zároveň podílí na existenci a tváři tohoto okolí. Každý také prožívá svůj čas v relaci s vyššími nebo ideálními hodnotami. Vyrovnává se s něčím, co můžeme nazvat centrální mocí, s ideologickými otázkami nebo s politickou realitou. Z toho všeho pak dělá závěry a poměřuje svůj život buď přímo nebo nepřímo na pozadí myšlenek, které přijal za své. Bylo by trestuhodné neposlouchat ty, kteří mají, co říci. S velkým potěšením, že jsem mohl být přítom, jsem jejich příběhy zaznamenal nebo rekonstruoval z různých svědectví...“

Stanislav Brouček, Etnologický ústav AV ČR, Praha, tel. 723 109 477
broucek@eu.cas.cz

Prosíme krajany, ochotné spolupracovat na tomto projektu, aby zaslali svoji adresu a telefon na adresu: Sokol Sydney, 16 Grattan Cres, Frenchs Forest NSW 2086.

Vážení přátelé,

Moji milovanou Austrálii jsem navštívila už dvakrát, a pokud bych dokázala žít jinde, pak by to byla právě ona. Článek o jejích krásách, cestě a pobytu jsem také už uveřejnila. Dnes vám ale posílám něco úplně jiného. Je to trochu tragikomický povzdech nad stavem věcí u nás. Jestli se vám bude hodit k zařazení do Věstníku, otiskněte ho, prosím.. Budu ráda, když mi jeden výtisk ze současnosti pošlete k přečtení.

Srdečně zdraví Marie Dudešková, Uherské Hradiště

Přiložený článek bude pro nedostatek místa uveřejněn až v prosincovém Věstníku.

Žalov.

Vzpomínka na dobrého přítele, kterého jsem znala již jako dorostenka v Praze před mnoha lety. Byl to kamarád mého bratra tehdy k nim ještě patřil Jirka Němec. Mladí vysokoškolští študáci plní elánu a plánů, nadšení letci v klubu Vysokoškolského leteckého klubu studentstva, u jehož poválečném zrodu stáli. Po večerních schůzích se nemohli rozejít a tak dokázali procházet se Letenskými sady dlouho do noci a debatovat.

Když jim hrozilo zatčení opustili rodný domov a odešli do světa doufajíce v brzký návrat. I zde jejich věrné přátelství pokračovalo a každý z nich si vybudoval svůj nový život a neodmítali se zapojit do českého exilového života v důvěře, že pomáhají aby jednou se vrátili domů do svobody.

V roce 1968 s druhou exilovou vlnou jsem přijela sem i já se svoji rodinou a tak se s nimi sešla opět po tolika letech. Nebyli to už mladí študáci, také už nebylo tolik naděje ale stejně věřili a snažili se pomoci.

Poslední z tohoto trojlístku **Evžen DOSTÁL** (25.5.1925 – 9.7.2004) odešel na věčnost. A zanechal tu trvalou vzpomínku v práci, kterou během let vykonal: založení první pobočky Sokola v Austrálii, spolutvůrce sdružení Beseda v Canbeře, organizování protestních akcí před ruským velvyslanectvím po 21. srpnu 1968, kdy došlo k ruské invasi. To jsou jen ty hlavní body a k nim se druzí mnoho velkých i malých akcí všeho druhu jak je život přináší; vždy byl ochoten s radostí přidat ruku k dílu, pomoci a tvořit, budovat to lepší příští.

V jeho práci mu pomáhala jeho věrná družka Jindřiška s kterou prožil krásná léta manželství v lásce a porozumění a jejich syn René dovršil jejich štěstí. Evžen žil bohatý život; jediný se dožil padnutí komunistické moci doma a rodinného štěstí narozením svých dvou vnuků.

Odešel fysicky, ale jeho práce, přátelství a láska zůstává nadále ve vzpomínce všech kdo jej znali.

Zora Kašpárková

26. srpna zesnul bratr Jan Antonín Petrovič ve věku 79 let. Bratr Petrovič, povoláním elektrotechnik se narodil 8. prosince 1924 v Cholatcích v Čechách a stal se členem Sokola Mariánské lázně, župy Plzeňské v roce 1936. Do Sokola Sydney vstoupil v září 1967. Až do svých posledních dnů štědře podporoval naši jednotu i Věstník. Ve své závěti věnoval všechny své české knihy do knihovny Sydneyského Sokola. Děkujeme Jene!

Mezi věnovanými knihami jsme našli jednu knihu, kterou mu jeho matka darovala k jeho čtyřicátým narozeninám. Napsala mu: „*V upomínku na slavného učitele národů Jana Amose Komenského, který pro učení Bible do ciziny uprchnouti musel... a pro posílu v dálné cizině, svému synu, Janu Antonínu Petroviči věnuje: máma 1924-1964.*“

Tou knihou je Labyrint světa a ráj srdce Jana Amose Komenského.

After a long period of suffering he has found peace and left us in deep sorrow.

He was for us a Husband, Father, Grandfather with great affection and love.

He was for us a Husband, Father, Grandfather with great affection and love. Tak se loučila rodina s panem Oldřichem Pleškem, který odešel na věčnost 24. srpna 2004 ve věku 91 let. Oldřich Plešek se narodil 1. prosince 1912 v Hostašovicích v Čechách. Když odjel pracovat do Indie stal se členem sokolské jednoty, kterou tam založili Baťováci a v Sydney podporoval naši sokolskou jednotu.

Ve středu ráno 22. září v Sydney zesnula paní Marta Peřinová ve věku 83 let. Byla rodačka z Náchoda a přijela do Austrálie v roce 1968. Letos v červenci a srpnu ještě navštívila své příbuzné v Čechách. Krajané a známí se s ní rozloučili ve středu 29. září.

THE EARLIEST ARTS 30 000 – 15 000 BC

The period of the birth of the earliest arts is perhaps best characterised by a unique artefact found at Pavlov in southern Moravia. It is an owl-shaped pendant, worn most probably as a badge of citizenship or privilege. Still, like many other items dating from the earliest times of man's development, the Pavlov pendant remains a mystery. But even though their real meaning may never be discovered, these artefacts will always fire the imagination and be a strong source of inspiration.

In man's history, art emerges quite suddenly as a "finished product", characterised by technical perfection and definite symbolism. Cave paintings and petroglyphs, figurines carved from mammoth tusks, engraved stone tablets, animal ribs or horns dating from the period of mammoth hunters (i.e. the earliest farmers and gatherers) rank among the most extraordinary things ever made by mankind and many finds discovered in what is now the territory of the Czech Republic are unequalled worldwide.

Dating from around 25 000 BC are various female fertility symbols termed *Venus*. The *Předmostí Venus* carved in mammoth tusk is especially noteworthy for its unusual abstract stylisation.

One such Palaeolithic ymestan figurine found on the *Landek Hill* near Ostrava is the only one of its kind which is carved from hematite and features a slim, young woman's body.

Outstanding is also the *Willendorf Venus* which, together with other figurines found in the area of *Farlov Hills*, ranks among the *eldest pottery finds worldwide*. Along with the baked clay items, evidence was also found here of the manufacture of *weave clothing*. It is also interesting to note that excavations on the *Landek Hill* in *Beřkovice* near Ostrava show that our ancient ancestors used *bleached wool as fuel*.

THE PŘEDMOSTÍ VENUS

THE LANDEK VENUS

THE WILENDORF VENUS

Foto: Pavel Ott

Na této a následující straně přetiskujeme další panel z výstavy „Krásy a taje ČR“. Postupně uveřejníme i zbývajících 11 panelů této významné výstavy.

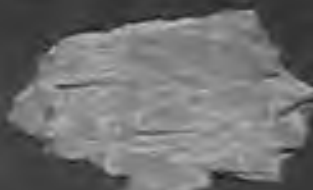
While in Western Europe the period of 17 000 – 15 000 BC saw the culmination of rock cave painting, finds made in our territory are mostly *carvings*. These include representations of *horses* and *bisons* cut into horse ribs, discovered in the Pěkárna ("Bakery") Cave in the Moravian Karst, a *horse* carving from Hostim, or one of a *goat* from the Dřevá ("Holey") Cave near Beroun, Bohemia.

HORSES CUT INTO HORSE RIBS,
THE PĚKÁRNA CAVE

A GOAT FROM
THE DŘEVÁ CAVE

A HORSE CARVING
FROM HOSTIM

SHAMAN

Burial site of a shaman and his paraphernalia (a man's figurine and disks of various sizes). The extremely unusual man's figurine cut from mammoth tusk and resembling a doll was found in the burial site of a shaman which also included other interesting items such as disks and rings of various sizes, used probably for curative, oneiromancy (dream-reading) and divination purposes.

EARLIEST FEMALE LIKENESS

The little (5 cm) head cut from mammoth tusk found at Dolní Věstonice is evidently the portrait of a specific woman with a slight deformation of the jaw. A nearby grave contained the bodily remains of a woman of importance who suffered from a painful affliction of the jaw.

17 000 BC

16 000 BC

15 000 BC

17 000 – 15 000 BC

The Dolní Věstonice
figurine

The Věstonice
figurine

The Věstonice
figurine

The Věstonice
figurine

The Věstonice
figurine

Mrtvý kůň

Rozdíly mezi primitivním hospodářským myšlením našich předků a dnešním způsobem uvažování expertů ovlivněným moderními náhledy na ekonomiku lze stěží porovnat lépe než pomocí mrtvého koně.

Přísluví Indiánů z kmene Dakotů: "Když zjistíš, že jedeš na mrtvém koni, sesedni!"

Nicméně v profesionálním životě často prosazujeme jiné strategie, podle kterých se v takovéto situaci pokoušíme jednat:

- obstaráme si větší bič
- vyměníme jezdce
- říkáme: "Vždyť ten kůň vždycky jezdil"
- založíme pracovní skupinu pro analýzu koně
- navštívíme jiná místa, abychom se podívali, jak se tam jezdí na mrtvých koních
- zvýšíme standard kvality pro jízdu na mrtvém koni
- vytvoříme task force pro oživení mrtvého koně
- založíme výcvikový kurs, abychom se naučili lépe jezdit na mrtvých koních
- vypracujeme srovnávací přehledy různě mrtvých koní
- upravíme kritéria, podle kterých se určuje, zda je kůň mrtvý
- zaplatíme externí specialisty, aby jezdili na mrtvém koni
- zapřáhneme několik mrtvých koní k sobě, aby se jim společně lépe táhlo
- prohlásíme, že žádný kůň nemůže být natolik mrtvý, aby se na něm ještě nedalo jezdit
- uvolníme dodatečné prostředky na zvýšení výkonu mrtvého koně
- vypracujeme studii, abychom zjistili, zda pro tento problém existují levnější poradci
- zakoupíme něco, po čem bude mrtvý kůň běžet rychleji
- rozjedeme reklamní kampaň, že náš kůň je "lépe, rychleji a levněji" mrtvý
- založíme kroužek kvality, abychom našli uplatnění pro mrtvé koně
- přepracujeme výkonové parametry pro koně
- zřídíme nákladové středisko pro mrtvé koně
- nasedneme na svého starého slabého osla a zamaskujeme ho mrtvým koněm
- nařídíme přesčasy a nosíme mrtvého koně sami
- restrukturalizujeme stáj
- zdvojnásobíme přiděly krmení
- prohlásíme, že mrtvý kůň byl už od samého počátku naším cílem
- povýšíme jezdce
- budeme zapírat, že jsme kdy nějakého koně vůbec měli
- sedneme si a budeme čekat, až se kůň sám zvedne

KINO PONREPO – SOKOLSKÝ NÁRODNÍ DŮM SYDNEY

Představení se obvykle konají každou třetí neděli v měsíci v prvním patře 16 Grattan Crescent, Frenchs Forest v 15.00 hodin v letní a v 14.00 hodin v zimní sezóně.

Neděle 17/10/2004 v 14.00 hodin:

MAREČKU, PODEJTE MI PERO

Komediální příběh o dospělých, kteří po letech znovu usedají do školních lavic, aby si zvýšili kvalifikaci. Přestože mají za sebou bohaté životní zkušenosti, chovají se v přítomnosti učitele stejně jako za mlada. Opisují, napovídají – třída má svého šplhouna, ospalce i uličníky.

Scénář Ladislav Smoljak a Zdeněk Svěrák. Režie Oldřich Lipský.
Hrají Jiří Sovák, Josef Kemr, Zdeněk Svěrák, Iva Janžurová, Josef Abrhám, Taťjana Medvecká další.

Neděle 21/11/2004 v 15.00 hodin (Povšimněte si změny začátku představení):

BABÍ LÉTO

(S anglickými titulky, přiveďte své australské přátele)

Český film režiséra Vladimíra Michálka který získal výroční filmovou cenu Český lev 2001 za nejlepší film, režii a scénář. Tragikomický příběh mladého pětasedmdesátníka, který dokazuje, co je to umění ŽÍT. Hrají: Vlastimil Brodský, Stella Zázvorková, Stanislav Zindulka, Ondřej Vetchý a další.

**Kino Ponrepo bude mít prázdniny od prosince do ledna.
TĚŠÍME SE NA SHLEDANOU V ÚNORU 2005.**

=====

**SOKOLSKÁ KNIHOVNA OTEVŘENA
PRO PŮJČKY KNIH A VIDEOKAZET**

VŽDY V PÁTEK VEČER OD 20 DO 21HODIN.

VOLEJTE BR. RAYE ČERNÉHO tel 02 9451 4886

nebo BR. PETRA ČERMÁKA tel 02 9981 4765

=====

Vzpomínky legionáře J. F. Jandejska ze Zahraniční armády na západě v II. světové válce. *(Dokončení)*

Popíši naši zdravotní službu. Když jsme ještě byli Anglii, cvičili jsme s Bren transportéry. Jednou jsme cvičili s nepřítelem, to byla Irská jednotka. Jel jsem v Bren transportéru a náhle jsem dostal ránu do brady. To náš nepřítel, který ležel u silnice, hodil po mně kamenem. Vzali mě do nemocnice. Nemohl jsem mít lepší lékaře. Dr Novotný byl asi 60 letý (doufám, že to jméno je správné) doma v nemocnici býval primářem a druhý lékař, neznám jméno, ale jak jsem tehdy slyšel byl chirurgem v Praze. Dr Novotný byl na to expert, v Anglii ukazoval doktorům, jak rozbité čelisti spravovat. Ten mi řekl: „Máš štěstí, to je jen rozseknuté, ale kosti se nic nestalo.“ Předal mě na obvaziště a za týden jsem byl v pořádku. Za tažení 1940 jsem nikdy doktora neviděl. V Anglii byla zdravotní služba velmi dobrá. U našeho praporu byl nějaký starší doktor z civilu. Když mluvím o doktorech, zmíním se o padlých. Pochopitelně o příslušnících naší druhé roty. Co bylo jinde to nevím. Začnu se mnou. Na dvoře bylo asi 6 schodů a světnice. Tam nikdo nechodil. Jednou jsem si řekl, podívám se tam. Když jsem tam přišel, vidím, že to byla kancelář továrny. Dlouhé stoly a na nich rozházené papíry. Nějaká skříň se zásuvkami asi pro účetní papíry, napůl rozbitá a menší stolky se zásuvkami. To mě nezajímalo. Ale na stole byl velký atlas. Atlasy jsem vždy miloval. Vzal jsem ho a odešel. Když jsem ten atlas vzal, více jsem se o nic v kanceláři nezajímal. Abych vysvětlil, my v lihovaru jsme neměli žádné mapy. Neměli jsme rádio a s nikým jsme se celkem nestýkali. O světě jsme věděli málo. Tu a tam nějaká zpráva z praporu, to bylo vše. S atlasem jsme se orientovali, poznali jsme lépe, jak Dunkerque byl rozmístěn a kde jsme my byli. Když nám někdo dal zprávu, jak spojenecká vojska postupují a kde jsou, hned jsme to našli v atlasu. To byla výhoda. Atlas jsem nechal v kanceláři, a asi za hodinu jsem šel na dvůr, natočit si vodu z kohoutku. Jak tak stojím, došlo v té kanceláři, kde jsem byl před tím, k výbuchu. Nevěděl jsem, co se stalo. Moje první myšlenka byla, že tam je Němec. Skočil jsem za roh a náhle ze schodů sestupoval jeden z naší roty. Já ho dobře znal, já jsem z Kolína, on z Veltrub na pokraji Kolína a oba jsme chodili do stejné obecné školy. Když namáhavě sešel ze schodů, padl. Viděl jsem, že je raněný. Za druhým rohem byl saniták roty, kterého jsem zavolaal. On ho ošetřil a odvezl na prapor k doktorovi. Nepřežil to, měl roztržené plíce od výbušné nástrahy. Asi otevřel někde zásuvku kam Němci dali výbušninu. Myslím, že kdybych byl více zvědavý a díval se kde co je, možná že už bych nežil. Atlas mě asi zachránil. Jednou jeden z našich chlapců na farmě šlápl na minu a zemřel. Už si jméno nepamatuji. Ten schraňoval cigarety, že je dá otcí, až přijede domů. Nedočkal se toho. O našem tankovém útoku napíši později. Tam jeden z našich tanků za bitvy otevřel poklop tanku pro trochu čerstvého vzduchu a střepina německých dělostřelců ho zabila. Štěstí měla naše přední četa. Jednou čtyři z nich šli na stráž do předního domku, podle kanálu. Vyšli z přední brány přes most. Jeden z nich měl prázdnou láhev a když byli na mostě, hodil láhev za sebe dozadu. Výbuch, a dva z nich dostali nějakou střepinu do zadku. Ale nic vážného. Byli z nemocnice brzo zpět. Mina nebo výbušná nástraha byla umístěna na kraji mostu, několik kroků od brány. Měsíce se tam chodilo a nikdo nevěděl, že výbušnina byla v rohu mostu. Ta láhev to našla. Jednou jsme dostali zprávu, že druhý prapor na druhé straně Dunkerque udělal symbolický výpad asi s 5 tanky na Dunkerque 28. října. Bylo to u příležitosti našeho národního svátku. Pochopitelně se musili opět stáhnout. Někdy začátkem 1945 jsme dostali nádhernou zprávu. „Pojedete do Bourbourku vyčistit tanky, zkontrolovat motory a spravit, co potřeba.“ Tanky stály celý čas nekryté, na slunci, dešti a v mrazu. Dva nebo tři týdny, to bylo jako dovolená. Na rozdíl od fronty byl v Bourbourku normální a klidný život. Svůj úsek jsme předali francouzské rotě. Naše ostatní roty zůstaly v jejich úseku. Jak jsem viděl většina Francouzů byli asi nováčci, kteří byli mobilizováni. Měli hodně věcí, důstojnické postele. Jistě se jim spalo lépe, než nám. V lihovaru na pozorovatelně zůstal Čechoslovák, dělostřelecký pozorovatel. My odjeli do Bourbourku. Kluci to tam znali, byli jsme tam před tím, než jsme odjeli na frontu. Místní holičský krám měl dobrý obchod. Tam byly dvě holičky, děvčata, kluci tam rádi chodili. Začali jsme čistit a spravovat tanky. Dva dny nádherné, klidné, ale třetí den přišla ráno zpráva: Němci v noci vybrali Francouze v lihovaru a jako zajatce vzali do Dunkerque s nimi také československého pozorovatele. Když jsme to slyšeli, věděli jsme co bude. To byl konec našich prázdnin. Já neměl žádné

iluse, věděl jsem, že to bude práce pro nás. Situace byla taková: Němci prorazili naše obranné strážní linie, muselo se jednat rychle, jinak by Němci mohli nacpat do lihovaru 1000 vojáků a měli by základnu na výpady pro zásobovací cesty. spojeneckých armád. Říkalo se, že náš vrchní velitel, generál Montgomery, nařídil našemu velitelství: „Dobijte to ihned zpět.“ Jak si myslím, on potřeboval své vojáky ve Francii pro postup k německým hranicím. Musím říci, že naše velitelství také jednalo rychle. Ještě dopoledne přišel rozkaz: „Naplňte tanky benzinem a municí.“

Odpoledne jsme vyjeli. Vzali jsme 15 tanků. Ostatní roty zůstaly ve svých úsecích. Tak to bylo jen na naší rotě dostat to zpět. Žádná letecká akce, jak jsem psal dříve.

Když jsme přijeli za frontu, velitel roty odjel na velitelství praporu. Já byl jeho zástupce, a proto jsem rotu na chvíli převzal. Když se vrátil, řekl nám, co bude. Bylo to jednoduché. Naše rota zaútočí a začne palbu z děl a kulometů do lihovaru. Po delší palbě na rozkaz praporu skončí palbu a pěší rota třetího praporu vnikne do lihovaru.

My tam museli být včas. Celá akce byla synchronizována. Na druhé straně, směrem k spodní bráně, rota pěchoty byla připravena vniknout do lihovaru. To je co nám bylo řečeno. Nyní to pro nás bylo jasné. Věděli jsme co bude. Jak to udělat, to bylo na nás. Z vrchního velení nám nemohli dát instrukce. Ti tu půdu a náš prostor neznali. Když se velitel vrátil, řekl: „Honzo, musíš udělat v noci průzkum, kudy jet a tanky postavíme tam, kde jsme se dohodli. Ty to tam znáš, byl jsi s četou na farmě i v lihovaru a po těch cestách jsi chodil s hesly. Nejdůležitější je zjistit, jaká je půda v poli, kde tanky budou stát.“ Vše bylo načasované. Tam nebyly silnice. Jen tu a tam polní cesta. Ale byly tam tu a tam močály, potůček a někde vlhká pole. Šel jsem po vyšlapané cestě podle potůčku s jedním z naší roty, který cestu neznal. Půda tam pro tanky byla vhodná.

Přišel jsem k farmě. Nebyl jsem si jist, zda na farmě nejsou Němci. Obešel jsem to a ze zahrádky jsem zjistil, že tam nikdo není. To byly jen dva dny co Němci dostali lihovar, a asi neměli čas spát na farmách. Soustředili se v lihovaru. Svého průvodce jsem nechal na farmě a po cestičce, kterou jsem znal, došel do pole, kde jsme se rozhodli stát. Byl jsem asi 200 metrů od lihovaru. Byl jsem opatrný, nevěděl jsem, zda německé strážě někde nestojí. Ale stráž byla asi jen u bran, tudy byl jediný přístup do továrny. Pole byla suchá, vrátil jsem se k farmě, sebral společníka a přišli jsme zpět.

S velitelem jsme se rozhodli postavit tanky za farmu, asi 200 metrů od lihovaru. Podle vojenských pravidel to bylo špatné, velmi blízko, žádný kryt před sebou, ale za daných okolností jsme neměli jiný výběr. Místo pro tanky bylo chráněno od výhledu z německých věží zahradou, stromy a keři. Tam byl přímý výhled na lihovar. Jinak všude byl volný prostor pro pozorovatele z věží, kteří, kdybychom byli nekryti by nás měli jako na talíři a jejich dělostřelci by nám byli pěkně zatopili. Každý v rotě věděl, kde bude jeho místo. Čas na začátek palby nám byl dán, když byl velitel na praporu. Pěší rota stála někde u zadní brány připravena... Bylo někdy kolem deváté, ráno. S tanky jsme přijeli stejnou cestou, jako když jsme první přijeli na frontu. Zastavili jsme a stáli kousek za frontou. Nebyli jsme daleko od místa, kde byly posice tanků. Něco jako jeden a půl nebo dva kilometry. Odhadovali jsme, že za 10 minut budeme v posicích. Tanky byly plné munice. Počet tanků, myslím, že se nemýlím, byl 15. Každý věděl jeho úkol a kde bude stát. Cesta, po které jsme jeli, byla známá každému, všichni ji viděli z farem i z lihovaru. Doufali jsme, že se nestanou dvě věci. Za prvé, že některý tank nenajede na minu a za druhé, že se nezaboříme. Nějak bychom to byli vyřešili, ale ztratili bychom při tom čas. A celá akce byla časována jak u nás tak na velitelství praporu. Velitel roty měl spojení rádiem s praporem a v každém tanku telegrafista měl rádio otevřené.

Spali jsme v tancích až do rána. A když přišel čas, vyjeli jsme, jeden tank za druhým. Přejeli jsme potůček a za ním byla polní cesta. Podle potůčku tato cesta vedla ke spodní bráně lihovaru. Jeli jsme dobře, stočili se k farmě a rozjeli se na poli do svých posic. Asi 9 tanků bylo jeden vedle druhého, na každé straně tři stočené k branám, v případě, že by Němci vytáhli z bran protitanková děla. Velitel řídil palbu, můj úkol byl pozorovat brány. Kdyby Němci měli protitanková děla, mohli je použít jen venku z bran.

Jak jsem již uvedl, východ z lihovaru byl jen branami. Na štěstí tam nebyla protitanková děla. Zaujmout výchozí posice nám trvalo asi 7 minut. Každý tank znal své stanoviště a šlo to tedy hladce. Jenže Němci také věděli, kde jsme. Museli nás

vidět, když jsme jeli podél potoka. Za čtyři minuty jsme byli v posicích a na rozkaz praporu jsme začali pálit do lihovaru.

To už Němci pálili z děl a bitva začala. Němci také odněkud z lihovaru začali střílet, ale jen krátce, když našich 15 tankových děl a kulometů začalo střílet. Němci měli horkou půdu pod nohama. Nevím, jak to bylo v lihovaru, to jsem neviděl, ale Němci kteří tam byli jistě hledali kryty za palby, nebo se tam připravili odrazit útok, který předpokládali. Tam byla také možnost pro některé Němce se stáhnout do Dunkerque. S naším střelením začala válka. Ovšem německá děla a jejich přistavní námořní děla nečekala. Ta střílela na nás. My stříleli na lihoval a Němci stříleli z Dunkerqueských děl na nás zezadu! Nebylo to příjemné, v každém tanku bylo dosti kouře. Pokud se týká rozhledu, řidič, náhradní řidič a dělostřelec měli mezery pro výhled. Velitel tanku se mohl dívat s dělostřelcem nebo používat periskop v tanku. Každý měl plné ruce práce. Uvnitř tanku rámus od děl a kulometů a nad námi praskaly střely a šrapnely. To bylo jako ohňostroj. Plno kouře, bylo nebezpečné zvednout poklop. Jeden z našich zvedl poklop a byl zabít. Trvalo to asi půl hodiny, ale vše jednou skončí. Ta půlhodina byla dlouhá. Přišel rozkaz zastavit palbu. Po nějaké chvíli pěší rota třetího praporu vnikla branou do lihovaru. Byla tam ještě střelba, ale naši pěšáci obsadili lihoval. Měli nějaké raněné. Na to my jsme odjeli s tanky a vrátili se příští den do lihovaru a tam jsme byli do konce války.

Ještě jednou jsme si zastříleli na Dunkerque. To už bylo jen symbolické. Bylo nám známo, že příští den bude podepsán mír a skončí válka. Tak jsme naposled vystřelili. Druhý den byl podepsán mír. Skončena válka. Když se tak stalo celý svět oslavoval, ale my ještě byli v poli ale spokojeni, že pojedeme domů. V poli se vše změnilo. Viděli jsme Němce vycházet z domů, na které jsme se dívali celou tu dobu. My také chodili volně. Prostě Němci viděli nás a my viděli je. Pro nás Dunkerque už byl jen vzpomínka.

Po útoku velitel Pokorný byl přemístěn a rotu převzal Rajmund Hanák. S Rajmundem jsem skončil válku u Dunkerque a jeli jsme s tanky přes Německo, Luxemburg, Mnichov, a přes Šumavu domů. Byli jsme v nové posádce ve vesnici Chocenice u Plzně. Jednou mi Rajmund řekl: „Předávám ti rotu na týden. Budu se ženit, nikoho nechci vidět.“ Vzal si Begičanku. Po válce se mu podařilo uprchnout a žil se ženou v Kolumbii v Jižní Americe. Nic jsem o něm nevěděl, až v roce 2002 jsem našel adresu. Vřele jsme vzpomínali. Ale v posledním dopise mi psal, že zítra má operaci, byl dlouho nemocný. Za nějaký čas jsem se dozvěděl, že zemřel. Velitel Pokorný zemřel v Americe někdy před 15 lety. Z Chocenice jsme jednou jeli s tanky do Prahy na oslavy. Tak pro mě vojna skončila. Tak nakonec přišla demobilizace. Dali mi transport asi 50 lidí a poslali nás do Písku demobilizovat.

Byli jsme tam a za několik dnů přišel rozkaz vrátit se do Chocenice pro papíry. Tenkrát někdo z ministerstva nás poslal omylem do Písku. Ještě než jsme odjeli přišel ke mne poručík z posádky a řekl, že pan generál by mě rád viděl. Tento velitel tamější posádky byl legionář z první světové války. Popovídali jsme si a nakonec on řekl: „Zůstaň v armádě, my vás potřebujeme.“ Odpověděl jsem mu: „Pane generále, já jsem Baťovec, nikdy jsem nechtěl být aktivní důstojník, jdu zpět do Zlína.“ On se usmál a řekl: „Nemohl jsem tě přesvědčit, přeji ti vše nejlepší v budoucnosti.“

Zpátky do Chocenice, dostal jsem papíry a byl jsem v civilu. Jel jsem domů do Staré Lhoty. Na to zpět do Zlína. Tenkrát se měnilo jméno firmy z Baťa na Svit. Jednou, myslím to bylo v roce 1947 jsme ve Zlíně pochodovali na 28. října. Měli jsme uniformy z války, bylo nás jen několik legionářů. Před námi pochodovala dlouhá řada milice kterou vedl poručík z východní armády.

To co piší, je pouze popis tažení naší roty. Ostatní roty byly jinde v úseku a o jejich akcích vím velmi málo. Přesná data akcí jsem nikdy neznal. V poli jsme neměli kalendář a jestli bylo pondělí nebo sobota, to pro nás nic neznamenal.

Chtěl bych ještě poznamenat: Na stránce 20 v dubnovém Věstníku jsem psal o řece Loire ve Francii. Když první jednotky přišly k řece, most byl vyhozen. Tenkrát Karel Vrlovec se svlékl, skočil do řeky, přeplaval ji a vrátil se s prvním rybářským člunem; s ním odjeli druzí pro další čluny. On byl první na druhém břehu, moje četa byla poslední, která opustila řeku. Po válce generál Karel Vrlovec byl dlouho předseda CSOL v Londýně. Zemřel asi před 2 lety.

Před válkou jsem byl doma nějaký čas za Hitlera a po válce nějaký čas za Rusů. V květnu 2004 mi bylo 91 a pro detaily z války moje paměť už není prvotřídní. Mnoho mých kamarádů z války už odešlo na věčnost. Na mě to také čeká.

Končím a přeji všem Čechům šťastnou budoucnost.

Jan Franklin-Janděšek

KAPLICE 2. zář. Stovky obyvatel i návštěvníků jižních Čech míří do Novohradských hor, aby tam ochutnaly krmení pro zvířata. Čeští sedláci, kteří nemohou splnit hygienické normy Evropské unie, totiž přišli na to, jak nařízení Bruselu obejít. Kozí sýry a další mléčné výrobky z biofarmu prodávají jako krmivo pro zvířata...

Na kupujícím pak záleží, zda vyhlášenou delikatesu předhodí svému psovi, nebo ji sám zkonsumuje.

"Nic jiného nám nezbývá. Abych totiž mohl kozí sýr prodávat oficiálně lidem, musel bych do hygienického zázemí na statku investovat nejméně tři miliony korun. A kde bych asi vzal takové peníze," říká čtyřicetiletý Petr Hájek, sedlák z Pohorské vsi na úpatí Novohradských hor.

I když údajně vyrábí kozí sýry přesně podle receptu zděděného po předcích a prověřeného několika generacemi konzumentů, normy EU mu tento způsob výroby zakazují. "Musím mít totiž například zařízení na pasterizaci mléka, což je investice zhruba za milion. A to je jen jedna položka," tvrdí Hájek. A jeho kozí sýry jsou přitom podle něj tak chutné právě proto, že se k jejich výrobě používá mléko nepasterizované. Stejně jako v devatenáctém století.

Koza domácí

Zdroj: Reprofoto

Na Hájkově statku se každopádně dveře netrhnou. Sýr podle rodinné receptury si oblíbili lidé ze širokého okolí, včetně chalupářů a turistů. A to přesto, že návštěvníky vítá na dveřích velká cedule s tímto podivným textem:

"Kozí sýry. Ručně hnětené. Vyráběné na základě rodinného receptu po šest generací. Naprosto nevyhovující normám EÚ, tudíž určeno ke krmným účelům. Testováno na lidech."

Kdyby přitom zdejší sýry skutečně sloužily jako krmivo pro zvířata, nemohli by se psi a kočky v celých jižních Čechách už na

sýrové bochničky ani podívat. "Nestačím totiž vyrábět," tvrdí Hájek.

Každý třetí návštěvník přitom sedlákově nabízí, že mu snadno zajistí odbyt sýrů v některém velkém městě. "Jenže hygienické normy jsou hygienické normy. Já přitom dělám kozí sýr stejně jako desítky mých předchůdců a nikdy nikomu se z nich neudělalo ani špatně," stěžuje si sedlák. Nápis na dveřích proto považuje také za projev občanské neposlušnosti proti bruselské byrokracii a chování českých úředníků a veterinářů. Ti jsou totiž údajně v hygienických normách takzvané papežšější než papež. "Všechno je to ale jen skrytá podpora mamutích výrobců a globalizace na úkor malých zemědělců," říká Hájek.

Uvažování a záměry lidí zvláštního ražení

Ota Ulč "Neviditelný pes" 12.8.2004

Jaké jsou asi jejich mentální pochody, etické horizonty? Otázkou jsem se zejména zabýval v době, než se mi podařilo z takového světa permanentně zmizet. Každý si tehdy třídil - musel třídít, kádrovat své okolí, kde a jak nešlápnout na nastraženou minu. Většina národa se hrbila, kývala, chtěla přežít, aniž by ale dychtila udávat, ničit jiné - aspoň taková byla má někdejší zkušenost. Pod praporem budovatelů zářných zítřků pochodovali jednak ustrašenci, jednak kariéristé, oportunisté, cynici, též tvorové zlí, zatrpklí, mstiví, těšící se z jimi napáchaných škod a pokud možno i tragedií. A k tomu pár autentických bloudů, sverepě věřících nesmyslné ideologii vědeckého komunismu. Čímž bychom to měli komplet. Jakkoliv jsem se odrůd tak nevábných štilil, přece jen mě poněkud přitahovali - podobně jako kanibalové, pozdější předmět mého studijního zájmu.

Už uplynulo víc než tucet let od sametové změny. Lidé zvláštního ražení znovu povstali, nikoliv nepodstatná část národa v nich nachází zalíbení, už jsou druhou nejsilnější politickou stranou ve státě a příznivců jim stále přibývá. Za občasného pobytu v rodné zemi se zajdu podívat na jejich shromáždění, vyslechnout předsedu Grebeníčka, docenta vědeckého ateismu, a další rudou elitu.

S názory jejich severočeského senátora Jaroslava Doubravy jsem se poněkud seznámil v Ústeckém deníku 24.července 2004 v článku nazvaném "Senát se rozhodl vyznamenat vrahy," a přetištěném na titulní straně těchto dalších novin: Děčínský deník; Deník Chomutovska; Deník Litoměřicka; Deník Lučan; Deník Mostecka; Deník Směr. Pokrokový předák komentoval doporučení senátu prezidentu Klausovi, aby udělil šesti členům protikomunistické odbojové skupiny bratří Mašinů státní vyznamenání Medaili Za hrdinství. Doubrava je označil za ostudné, se slovy: "Vždyť to schvaluje dvojnásobnou vraždu a tím jako bychom se dostali na úroveň teroristů. Když v Iráku došlo k prvnímu zavraždění občana USA, svět tento čin odsoudil a my s ním." Odboj proti stalinismu, době po letech - mnoha letech - zatracené jako zločinné, a nedávné utnutí hlavy unesenému bezbrannému civilistovi náboženskými fanatiky totožné jest. "Život člověka je nejvyšší hodnota a není žádný důvod, aby někdo postavil právo na svoji svobodu nad právo na život," tvrdí reprezentant strany, která proti svým politickým protivníkům, skutečným či jen smyšleným, zaměstnávala šibenice s výsledným počtem mrtvol větším, než v ostatních zemích tábora míru dohromady. Bratři Mašinové, Josef a Ctirad, ve věku šestnácti a osmnácti let se pustili do nerovného boje, v němž zahynuli ozbrojení obránci totalitního režimu. Jim dvěma se podařilo přežít, na rozdíl od daleko většího počtu obětí totalitního útlaku.

"Je v tom zapšklost těch, kterým kdysi komunistický režim právem či neprávem šlápl na kuří oko," vyjádřil senátor Doubrava. ZAPŠKLOST, ŠLÁPNUTÍ NA KUŘÍ OKO - lahodná slova, jaký to eufemistický epitaf nad uvězněním víc než dvou set tisíc politických vězňů, ještě většího počtu lidí v exilu, nespočetně zničených existencí, vylučování ze škol, vyhazovy ze zaměstnání, násilná vystěhovávání z domovů - takováto šlápnutí na kuří oka, oprávněná či neoprávněná! Toť tedy uvažování reprezentanta rostoucí politické síly s prozatím poněkud tlumenou rétorikou, bez důrazu na třídní boj a vedoucí úlohu strany - monopolistku moci, jako kdysi dřív.

Leč přece tento významný soudruh již odhaluje své bolševické ledví závazkem: "Zvýším své úsilí ve snaze zrušit senát."

Ano, jako už v minulosti zrušit, zlikvidovat nepohodlnou instituci a všechny nepohodlné živly kolem.

A obtížně poučitelnému národu se to třeba bude znovu líbit.

PERLY A PERLIČKY - sokolské i nesokolské

Dne 5. srpna oslavil v Curychu nestor švýcarských sokolů a poslední starosta Ústředí čs. sokolstva v zahraničí bratr Rudolf Fiala své devadesáté narozeniny.

V Sokole byl od roku 1920, nejdříve jako žák v Bohdanči, později jako žák a dorostenec cvičil v Hradci Králové a v Praze. Po příchodu do Švýcarska vstoupil do jednoty Sokol Curych.

Na jaře 1977 byl zvolen vzdělavatelem Ústředí a tuto funkci vykonával 10 let. V létě 1984 řídil v Oetzu jako vzdělavatel Ústředí ve dnech 7.-9. srpna třídní symposium ke stému výročí tragické smrti Dr. Miroslava Tyrše, o kterém pak uspořádal sborník přednášek tam přednesených nazvaný „Tyršův odkaz“, který vydalo Ústředí v r. 1986 v edici Sokolská knihovna. Během symposia byla v Oetzu 8. srpna slavnostně otevřena a předána veřejnosti „Jizba Dr. Miroslava Tyrše“, jejíž celkovou úpravu bratr Fiala navrhl a z větší části osobně instaloval. Byl také předsedou komise pro její údržbu po celou dobu její existence až do r. 1995, kdy byla na žádost majitele domu výstava uzavřena, na podzim celá expozice převezena do Prahy a znovu instalována v přiléhavém prostoru Tyršova domu.

Na 76. jarní schůzi výboru Ústředí r. 1987 v Mnichově byl bratr Fiala za dlouholeté zásluhy o zahraniční sokolstvo zvolen starostou Ústředí a jeho činnost s přehledem a rozvahou řídil skoro deset let až do poslední 94. jarní schůze výboru v Curychu v dubnu 1996. Dne 7. července 1994 řídil VII. valný sjezd čs. sokolstva v zahraničí

v Tyršově domě v Praze, který se usnesl, že Ústředí ukončí svou činnost k 31. prosinci 1995.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Petr Šuba se stal obětí tiskařského šotka v minulém čísle Věstníku, kde byl překřtěn a uveden jako Petr Duba ve zprávě o mistrovství světa veteránů v plavání v italském Riccione v červnu. Petr se umístil v závodě na 3 km na 4. místě a jeho žena Ludmila v závodě na 800 m na 7. místě a v závodě na 3 km na 37. místě. Znovu gratulujeme a za omyl se velmi omlouváme.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Tento rok je rokem oslav Antonína Dvořáka a jeho díla, a to po celém hudebním světě včetně Austrálie. Dvořákova hudba zaznívá jakoby odevšud, z radia, z koncertních podií a snad ji cvrlikají i ptáci, jeho oblíbenci. Zatímco o několik let starší Smetana dobýval a dobyl srdce Čechů, Dvořák dobýval a dobyl srdce evropského i amerického hudebního světa. Mezinárodní sláva Antonína Dvořáka se počala šířit jeho Moravskými dvojzpěvy, po Rakousku a Německu, ale také zejména po Anglii, kde se Mistrovi dostalo obrovského uznání a cti. Počátkem devadesátých let dostal pozvání působit v Americe jako ředitel konservatoře v New Yorku, které přijal po dlouhém zdráhání hlavně z důvodů finančních. Ač jeho skladby nenesou jména z české historie, z každického tónu jeho hudby zaznívá českost, a to neplatí jen o jeho Slovanských tancích. Dvořák si také zakládal na tom, aby jeho jméno bylo všude označováno čárkami a háčkem a za čárky a háček vybojoval i tuhý boj se svým berlinským vydavatelem. Smetana byl jedním z těch velikánů kolem poloviny devatenáctého století, kteří český národ probouzeli. Dvořák již skládal hudbu probuzenému národu a rozséval ji po celém světě. Když hleděl z okna hotelu na obrovský - téměř statisícový - manifestační průvod českých spolků v Chicagu v roce 1893 během "českého dne" na světové výstavě, kanuly mu slzy. V manifestačním průvodu pochodovaly i tisíce amerických sokolů. Triumf jeho americké skladby, Novosvětské symfonie, i kvarteta a kvinteta složených v česko-americkém Spillvillu ve státě Iowa, kde mezi Čechy trávil s desetičlennou rodinou prázdniny korunovaly jeho "americkou" tvorbu. Dvořák byl jedním z mála skladatelů, jimž se dostalo zaslouženého uznání ještě za života. Toho se mu dostalo v míře nejhojnější, a dostává se mu ho i dnes.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Protože Perly a Perličky tradičně obsahují všehochuť, nebudou nám čtenáři mít jistojistě za zlé, zmíníme-li se o tom čemu říkáme vepřové hody takřka jedním dechem s Novosvětskou. My Češi jako bychom se v požívání jaterniček a jiných vepřových delikates vyžívali i kulturně a žádný český spolek nepochybně uspořádá-li takové hody alespoň jednou za rok. Tak učinil i sydneyjský Sokol a členstvo i nečlenstvo se přišlo kulturně vyžít. Návštěvnost byla spíše střední, ale slušná, místa všude dost. Primáš Vojtěch Čína se více méně úspěšně snažil naladit svůj nečeský orchestr na českou notu, avšak on sám tradičně vynikal jako dirigent i jako zpěvák evropských melodií, hlavně ovšem českých a slovenských. Obsazení kuchyně bylo opět vyjimečné a v restauračních prostorách jsme postrádali milou, úslužnou, rychlou a pohlednou číšničku Martu. V dolejším baru kralovala obětavá sestra Mašková a nahoře naléval i doléval všudypřítomný bratr Jan Jelínek. O výdej pokroutek se postarala osvědčená a sladká sestra Danko Heliová. Na výběr berní striktně dohlížel osobně bratr jednatel Čermák Petr, tehdy ještě slaměný vdovec. Pilo se, jedlo se ba přímo hodovalo a páry kroužily po celém čtverečním kilometru potměněle sokolovny.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Dvacet let jaderné elektrárny V-2 Nina Ruzó

Slovensko patří k zemím s velmi vysokou výrobou jaderné elektřiny. Podílem 57,4% jaderné elektřiny na celkové výrobě se dokonce řadí na třetí místo na světě, za Litvu a Francii.

Jaderná energetika zde právě slaví výročí. Před dvaceti lety byla spuštěna slovenská

jaderná elektrárna V-2 v Jaslovských Bohunicích, nedaleko Trnavy. Její první reaktor dosáhl po prvé kritického stavu 7. 8. 1984. Krátce poté (20. 8. 1984) byl i přifázován k síti. V polovině listopadu (14. 11. 1984) pak byl uveden do zkušebního a v únoru (14. 2. 2005) do trvalého provozu.

Dosud poslední bohunický blok VVER-440, který je v rámci elektrárny V-2 druhý a v rámci celé lokality Atomových elektrárn Bohunice čtvrtý, byl spuštěn o rok později a také v srpnu. Jeho reaktor dosáhl kritického stavu 2. 8. 1985 a byl přifázován 9. 8. 1985. Od té doby dodávají oba bloky spolehlivě

světlo a teplo širokému okolí.

"Vé dvojka" má tedy dvacet let. Lidskými měřítky jde tedy o "holku na vdávání". Kdo se stane "ženichem" a získá ji spolu s balíkem 66% akcií Slovenských elektrární, se dozvíme za několik dní. Bude to ČEZ?

Polish robbers steal bridge *From correspondents in Warsaw August 13, 2004*

Polish police said today they had found the remnants of a 200-metre-long, 360 tonne bridge which had been stolen and then sold to a scrap metal yard.

Danuta Wolk-Karaczewska, a police spokeswoman in the coastal city of Gdansk, said the 1.8-million-zloty (\$703,380) metal bridge had been packed up in pieces waiting to be taken to its site when it disappeared earlier this month.

It was found by police at a scrap metal yard cut into meter-long pieces, she was quoted as saying by the PAP news agency.

In order to carry all the parts of the bridge the robbers would have had to use 15 trucks, or make 15 separate trips, PAP said, leading police to suspect officials at the place where the bridge was stored.

AFP

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

V "České škole" z 1890 roku jsem našel o Slovensku tento článek: "... Maďarisování uherských Slováků bez ostychu hrubým násilím páše se i v kostele. Arcibiskup kološský vydal nařízení, aby ve farním kostele v Bačce se každou třetí neděli kázalo maďarsky, ačkoliv obyvatelstvo v obci a v celém okolí jest úplně slovácké. Přirozeno arci, že Slováci, nerozumějící maďarskému kázání, prostě z kostela odešli. Biskupský úřad obrátil se následkem toho k policejnímu úřadu, žádaje, aby odcházení z kostela při maďarském kázání bylo zabráněno. Skutečně také dostal stoličný rozkaz, aby žádosti vyhověl. Snad budou bodáky nutit selský klid, aby v kostele zůstal..."

Edmund Dante „Neviditelný pes“ 12.8.2004 (Výňatek)

○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Zřízení australského zastupitelského úřadu v Praze se zdá být oříškem poněkud tvrdým. Pokud ovšem australská vláda této věci vůbec věnuje nějakou pozornost. A to přesto, že tisíce Australanů ročně navštěvuje Českou republiku, přesto, že obchodní výměna mezi republikou a Austrálií je daleko větší než řekneme s Maďarskem či Polskem. Uvážíme-li důsledky této nesrovnalosti nemůžeme nedojít k závěru, že nám, tedy České republice, Austrálie udílí políčky, jeden za druhým a na stále běžícím pásu nás ostentativně ponižuje. Jakoby Čechům Austrálie denně říkala: s Maďarskem diplomatické styky udržujeme. S Polskem, Rumunskem a jinými bývalými satelity Sovětů rovněž. Ale Vy, Čecháčkové, Vy nám za to nestojíte. Zemí máte pěknou, dokonce velice pěknou, obchody jsou čilé a stále čilejší, naši turisté k Vám rádi jezdí, ale záležitosti si chodíte vyřizovat do Vídně anebo do Varšavy. Alespoň se trochu projedete. Že to je ponižující, pravíte Vy volečkové? Ale to nám je úplně jedno. Že Vy máte v Canbeře velvyslanectví? I to je nám zcela jedno. Na to my, s odpuštěním, kašleme. My jsme si prostě postavili hlavu, že zastupitelský

úřad v Praze nezřídíme a basta fidli, chápete? Chápeme, chápete, jsme my Češi sice trochu natvrdlí, ale pochopili jsme Vás. A klaníme se Vaší zřejmě moudrosti a diplomacii. Vážení čtenáři, kde myslíte, že je ten viditelný pes zakopán?

oooooooooooooooo

Buďme rádi, že nám australská televise vůbec něco z athénské Olympiády ukázala. Ukázala ovšem především ty boje, jichž se zúčastňovali Australané. Hlavně tedy plavání, a to ze všech existujících úhlů. Neviděli jsme nic anebo téměř nic z desetiboj, který náhodou vyhrál Čech. Záběry z tenisu byly velice selektivní a sporé a v lehké atletice jsme viděli jen záběry dosti omezených proporcí. Přestože Švédů žije v Austrálii jen poměrně malá hrstka, Švédové byli na obrazovce pečení vaření, a právě tak Američané. Volejbal se ukázal sem tam, zato pozemní hokej zabíral hodiny a hodiny. Také „beach volleyball“ byl na častém pořadu, ale tam bylo alespoň nač mrkat. Nejen na ten jemňoulinký písek. Slovinci si vedli znamenitě, lépe než Češi, co do medailí. Řecká organizace se zdála být výborná, všechno jelo jako na drátkách, a zejména v plaveckých závodech nebylo zdržování. Jako sokolové bychom měli s lítostí konstatovat, že česká gymnastika jakoby úplně zanikala - ani žádný berlínský Hudec ani melbournská Čáslavská neoživovali dění v tělocvičně. Naopak Rumuni, kdysi téměř nulová položka, znovu excelovali. Návštěvnost zjevně podprůměrná - řekněte ale, není nakonec lepší sedět doma a vidět daleko více než se za veliké peníze někde tlačit v koutku a vidět jedno jediné číslo?

oooooooooooooooo

Z historie (citace z napoleonských dob): „Netvor uprchl z Elby!“
„Uzurpátor se blíží k břehům Francie!“
„Napoleon opět ve Francii!“
„Milovaný císař vjíždí do Paříže!“

oooooooooooooooo

Každoroční slavnostní zasedání sudoněmeckého Svazu vyhnanců nazvané Den vlasti (Tag der Heimat), poskytlo v sobotu šéfce svazu Erice Steinbachové novou příležitost k ostré kritice německé vlády za „dvojakou politiku vůči vyhnancům“ a k novému požadavku na vnitrostátní řešení vyhnanecké otázky.

Steinbachová zopakovala, že vyhnancům nejde o majetek, nýbrž o smíření (*Porovnejte ale s následující Perličkou-RV*), a vyzvala vlády sousedních zemí, aby takové gesto učinily zrušením legislativy upravující poválečný odsun a vyvlastnění německého majetku. Kritizovala českou a polskou vládu, že toto gesto odsunutým upírají a že Česko ještě manifestuje nesmiřitelnost zákonem o Edvardu Benešovi.

Zástupce vlády, státní tajemník ministerstva vnitra Fritz Rudolf Körper, potvrdil, že vláda nároky vyhnanců nepodpoří (Stejný názor vyslovil ministerský předseda Spolkové republiky Německo Gerhard Schröder během své státní návštěvy v Polsku.), a poděkoval svazu, že se distancuje od aktivit společnosti Preußische Treuhand, která chce německý majetek na českém a polském území získat soudně.

(Radio Praha Zprávy 4.9.04)

oooooooooooooooo

Sudetští Němci se u příležitosti vstupu ČR do EU dožadují buď vrácení svého majetku, anebo finančního odškodnění. Mezi 79 žalujícími jsou dva současní občané USA, 55 sudetských Němců žije dnes v Německu a zbývajících 22 v Rakousku. Žaloby odeslal do Štrasburku právní zástupce Gertner. Rozsudek asi nebude dříve než za tři roky. Prakticky žalobci neočekávají, že by se svými požadavky uspěli, ale považují svůj postup za povinnost vůči předkům a rodině. Rakouští sudetští Němci nevzbudili velkou pozornost ani svou protestní akcí, když na některých místech v pohraničí rozdávali letáky zpochybňující Benešovy dekrety. (*Nový Polygon 3/2004*)

Začátkem září byla Sydney pocukrována krupobitím, které vytvořilo téměř sněhovou pokrývku, aniž by způsobilo velké škody. Toto je pohled na magistrálu v Severní Sydney s proslulým mostem a středem města v pozadí.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Nejeden čtenář se bude jistě pamatovat, že během své návštěvy v Sydney před několika léty bydlel cestovatel Zikmund - z dvojice Hanzelka a Zikmund - u svého zlínského spolužáka pana Franka Popovského. Nyní se dovídáme, že pan Frank Popovský a jeho choť Anna byli hosty generálního guvernéra v Canbère spolu s jinými australskými občany a také spolu s nově jmenovaným velvyslancem České republiky Ing. Karlem Pažourkem. Bylo to velké vyznamenání zasloužilému českému vynálezci a pokládáme za svoji milou povinnost se o něm na tomto místě zmínit. Do dalších let hodně zdraví, hodně dalších vynálezů a také hodně dalších pozvání do Government House.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Cyril Svoboda ve čtvrtek v Berlíně po jednání se svým německým protějškem Joschkou Fischerem vysoce ocenil varšavské prohlášení kancléře Gerharda Schrödera, který v srpnu jménem německé vlády odmítl jakkoli podporovat požadavky vysídleneckých kruhů na odškodnění.

"Schröderovo prohlášení je statečné. K takovému prohlášení bylo třeba sebrat mnohem více odvahy, než si kdo myslí, a to nejen z politických důvodů, ale i proto, že v něm v podstatě jde o velké peníze," řekl Svoboda českým novinářům. "A peníze jsou v politice vždy silný argument," dodal s poznámkou, že "jiní se bojí říkat jiné věci, i když to velké peníze nestojí".

Narážel tak na odpor části české politické scény proti návrhu na humanitární gesto vůči těm příslušníkům německé národnostní menšiny v Česku, kteří za války bojovali proti Hitlerovi za demokratické Československo a po válce se za to dočkali málo uznání, a někteří z nich v rámci celkové protiněmecké atmosféry zažili spíše ústrky. Přestože takto jednajících českých Němců byl z celkového počtu německojazyčného obyvatelstva předválečné ČSR jen zlomek a případné gesto vůči dosud žijícím z nich by nijak nezatížilo český rozpočet, minulá iniciativa některých českých politiků v tomto směru vyšla do ztracena.

Německý ministr srdečně poděkoval Svobodovi za "vše, co řekl o varšavském vystoupení kancléře Schrödera". Na otázku, jak se staví k případnému humanitárnímu gestu vůči českým německojazyčným antifašistům, ale Fischer odmítl jakýkoli komentář. "To je vnitřní záležitost České republiky a musí o ní rozhodnout sami Češi," zdůraznil Fischer. Dodal však, že rámcově "vítá vše, co by mohlo přispět ke zlepšení vztahů mezi oběma zeměmi".

(Český rozhlas, Radio 7, 9.9.2004)

○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Do Prahy se o víkendu sjede nejúspěšnější sokolská mládež z 38 žup se svými cvičiteli. Odměnou za jejich sportovní výkony jim bude prohlídka pražského sídla České obce sokolské, plavba lodí Vyšehrad po Vltavě, ukázky sportovních výkonů,

šermu ale i rokenrolu. "Je to neuvěřitelné, ale pro některé děti je to první cesta do Prahy," řekl Josef Těšitel z vedení sokolské obce.

Poprvé uspořádal Sokol pro svou nejúspěšnější mládež slavnost loni. Letos poprvé na ni pozval dva oddíly z dětského domova v Klánovicích. Mladí sportovci položí věnec k památníku Miroslava Tyrše, zakladatele této nejstarší české tělovýchovné organizace, od jehož narození v pátek 17. září uplyne 172 let.

Česká obec sokolská má nyní kolem 190.000 členů, z toho je asi 75.000 mladých do 18 let, uvádí vedení obce. Rok 2004 vyhlásila rokem sokolské mládeže a v roce příštím zahájí přípravy na celostátní sokolský slet, který by se měl konat počátkem července 2006. Přípravovat se na něj bude podle Těšitele, který se ho rovněž účastní, na 30.000 cvičenců a z nich skoro 10.000 nejlepších vystoupí v různých programech na fotbalovém stadionu na pražském Strahově. *(Český rozhlas, Radio 7, 15.09.2004)*

Po více než osmi letech definitivně skončil soudní spor, v němž romská rodina Červeňákových požadovala od města Ústí nad Labem osm milionů korun. Rodina se v roce 1993 odstěhovala na Slovensko kvůli údajným výhrůžkám jiných Romů. Protože neměli peníze, magistrát jim zaplatil jízdenky. Po několika dnech se ale rodina začala vracet. Město pro ně jiné byty údajně nemělo, a tak žila početná rodina v garáži. Někteří z jejích členů prohlásili, že byli na Slovensko vystěhováni násilně. Na zásah prezidentské kanceláře město přednostně opravilo jeden dům a Červeňákoví se do něj nastěhovali. Od té doby se soudně domáhali lepších bytů, ale neuspěli. Od poloviny 90. let požadovali prostřednictvím soudu od města odškodnění ve výši osmi milionů korun. *(Český rozhlas, Radio 7, 20.09.2004)*

Česká paralympijská výprava na hrách v Aténách získala další zlatou medaili. Zasloužila se o ni diskarka Martina Kniezková, která výkonem 15,28 metru zároveň vytvořila nový světový rekord v kategorii F51 a obhájila triumf ze Sydney. O nejcennější kov naopak přišla její reprezentační kolegyně, koulařka Jana Fesslová. V nedělním společném závodě kategorií F54 a F55 sice výkonem 6,86 vyhrála, ale po protestu slovinské výpravy bylo přehodnoceno její zdravotní postižení a zlatou medaili musí vrátit. Na stříbrnou pozici se posunula další česká reprezentantka Eva Kacanu, která byla původně díky svému osobnímu maximu 6,18 metru bronzová. Zatímco Fesslová o zlato přišla, diskář František Pürgl díky podobné kauze v mužském závodě v hodu diskem získal bronzovou medaili. Íránského závodníka Mochtara, vítěze vozíčkářské kategorie F54 totiž podle odhazovací techniky během závodu ohodnotili jako méně handicapovaného a přeřadili ho do třídy F55. Tím pádem se z Pürglovy čtvrté příčky rázem stala bronzová paralympijská medaile. *(Český rozhlas, Radio 7, 20.09.2004)*

Již druhou zlatou medaili na paralympijských hrách získala česká reprezentantka Veronika Foltová. Čtyřicetiletá atletka po závodě v hodu diskem v Aténách vyhrála i vrh koulí sloučených kategorií F35 a F36. Foltová, jež navíc na paralympiádě získala stříbro v oštěpu, své vítězství ozdobila světovým rekordem kategorie F35, jehož hodnota je nyní 9,47 metru. O stříbro se na hrách postaral diskář Miroslav Šperk, který v kategorii F56 nestačil jen na Íránce Mohammada Sadeghimehryara. Úspěšný vozíčkář věří, že se mu výkonnostní odstup podaří smazat. "Tahle medaile je pro mě motivací do dalších tréninků a příprava na další paralympiádu a mistrovství světa, aby to tam bylo víc než stříbro," řekl Šperk.

(Český rozhlas, Radio 7, 23.09.2004)

Záložník Juventusu Turín Pavel Nedvěd byl nejlépe hodnoceným českým fotbalistou ve středečním třetím kole italské ligy. Za svůj výkon na hřišti Sampdorie Janov byl oceněn v deníku La Gazzetta dello Sport na stupnici od nejhorší jedničky do nejlepší

desítky známkou 6,5. Šestku dostal Tomáš Ujfaluši z Fiorentiny, Marek Jankulovski z Udine obdržel známku 5,5. V hodnocení deníku L'Équipe si vysloužil obránce René Bolf z Auxerre v sedmém kole francouzské ligy podprůměrnou známkou 4,5.

(Český rozhlas, Radio 7, 23.09.2004)

Prostřednictvím našeho pokladníka bratra Mirka Moravce dostala sokolská knihovna řadu hodnotných knih zanechaných bratrem prof Dr Miloslavem Bernáškem, který žije v USA a též knih z pozůstalosti bratra Bohuslava Kostinka-Austina, zemřelého 30. března 2001.

Jistě jste si povšimli, že od srpnového čísla zdobí Věstník zbrusu nová obálka. Je dílem výtvarníka a fotografa bratra Bědi Linhy (Four Seasons Photography). Velice děkujeme za tento významný a nezištný příspěvek ke zvýšení kvality naší publikace.

Lovec perel Bojar

Už bychom měli být mrtví

Neviditelný pes 6.9.04

Podle dnešních pravidel a zákazů bychom ty a já, jako děti narozené v 50., 60. a 70. letech vůbec neměly šanci přežít. Naše postýlky byly malované barvou, která obsahovala olovo. Neměli jsme žádné pro děti bezpečné flašičky na medicínu. Žádné pojistky na dveře a okna, a když jsme jeli na kole nebo koloběžce, neměli jsme helmy. Pili jsme obyčejnou vodu z hadice a ne z lahvi. Jedli jsme chleba a máslo, pili limonády s cukrem a nebyli jsme obézní, protože jsme si vždy hráli venku.

Klidně jsme se rozdělili o jednu flašku a pili s druhými, aniž by z toho někdo zemřel.

Několik hodin jsme se mořili a stavěli trakaře ze starých nepotřebných věcí, jezdili jsme z kopce, jen abychom pak přišli na to, že jsme zapomněli na brzdu.

Teprve po několika zakončeních v pangejtu jsme ji domontovali.

Brzy ráno jsme si šli ven hrát a přišli jsme domů, až se teprve venku rozsvítily lampy - a nikdo se nás nedovolával - žádné mobil při ruce!

Neměli jsme žádné Playstation, Nintendo nebo X-box, vlastně ani televizní hry, žádných 99 televizních kanálů, žádný surround-sound, mobilní telefony, počítače, chatrooms a internet.

Měli jsme kamarády, byli jsme venku a vyhledali jsme si je! Spadli jsme ze stromu, řízli se, zlomili si ruku či nohu, vyrazili si zuby, ale nikdo nebyl žalován po těchto úrazech. Byly to úrazy a nikdo nebyl vinný - jen my! Prali jsme se, měli jsme modřiny, ale naučili jsme se to překousnout. Našli jsme si hry s tenisákama, klackama a jedli jsme i trávu (hlavně šťovík). I když nás druzí varovali, nikdy jsme si nevypíchli oko. Jezdili jsme na kolech, chodili jsme domů k druhým kamarádům, tloukli jsme na dveře, vlezli jsme dovnitř a pletli se do řeči. Někdo, kdo nebyl ve škole tak chytrý, musel opakovat ročník. Tato nynější generace vychovává chráněné děti, nejlepší chytráky a děti pro investici.

Tato poslední 50. léta byla explozivní na nové nápady. My jsme měli volnost, fiasko, sukcesy a odpovědnost - a naučili jsme se chovat se ke všemu a poradit si. A ty jsi jeden/na z nich.

Blahopřeji!!!

Pošli tento dopis každému, kdo zažil toto velké štěstí a žil jako dítě.

Šlépějemi dějin a významných výročí v září a říjnu.

Před 2035-ti lety, 2. září 31 př.Kr., Oktavián porazil v námořní bitvě u Actia Marka Antonia, milence egyptské královny Kleopatry a stal se císařem říše římské Augustem.

Před tisíci lety, 8. září 1004, po útěku polské posádky Boleslava Chrabrého z Pražského hradu, přijel do Prahy německý král Jindřich II., aby potvrdil Jaromíra českým knížetem.

Před 910-ti lety, 27. září 1094, vysvětil biskup pražský Kosmas hlavní oltář v tehdy ještě nedostavěné basilice svatého Vít, Václava a Vojtěcha na Pražském hradě. Nová basilika nahradila starou románskou rotundu vybudovanou knížetem Václavem.

Před 580-ti lety, 11. října 1424, zemřel Jan Žižka z Trocnova, slavný husitský vojevůdce. Ani datum, ani místo jeho narození nejsou známy.

Před 440-ti lety, 14. října 1564, se narodil Kryštof Harant z Polžic a Bezdruzic, dvořan císaře Rudolfa II, který napsal a vydal s vlastními ilustracemi cestopis „Putování aneb Cesta z království Českého do města Benátek, odtud po moři do Země svaté, země Judské a dále do Egypta.“ V roce 1621 byl spolu s 20 dalšími českými pány popraven na Staroměstském náměstí.

Před 420-ti lety, 3. října 1584 byl na Moravě poslední den počítaný podle Juliánského kalendáře. Po tomto dnu následoval 14-tý říjen, podle Gregoriánského. Lidé přijali tuto změnu velmi nepříznivě. Nový kalendář přijala i Habsburská říše, Čechy a Rakousko na něj přešly skokem ze 6. na 17. ledna téhož roku, Slezsko a Budyšínská Lužice z 12. na 23. ledna a Žitavská Lužice z 21. ledna na 1. únor 1584.

Před 410-ti lety, 9. září 1594, vojska tureckého sultána porazila armádu habsburského císaře u Rábu a otevřela si cestu do Šut (Žitný ostrov) a dále průchod na Moravu. Turci na Moravě naštěstí pro naše předky, dlouho nezůstali. Ten rok uhodila tuhá zima a Turci se rozhodli přezimovat v Uhrách.

Před 400-ty lety, v září 1604, klerikové Sikhů v indickém Amritzaru sestavili všechny svaté písemnosti do jedné knihy „Guru Granth Sahib“. Své výročí slavili sydneyští Sikhové ve svatyni v Revesby. V Sydney žije asi 9 tisíc Sikhů.

Před 250-ti lety, 12. října 1754, se v Praze konal první tah státní loterie.

Před 180-ti lety, 7. září 1824, František Josef Gerstner, profesor pražské polytechniky dostal povolení na stavbu a provoz koněspřežní železnice z Českých Budějovic do Lince. Sám vypracoval projekt na stavbu této trati.

Před 110-ti lety, 14. října 1894, se narodil známý umělecký fotograf Karel Plicka. Byl také filmovým režisérem, folkloristou, hudebním vědcem a profesorem AMU.

Před 90 lety. 7. září 1914, se narodila Lída Baarová, známá filmová herečka z období před druhou světovou válkou. A **17. září 1914** se narodil Tomáš Baťa, Čechokanaďan a majitel největší firmy na výrobu obuvi na světě. **24. září 1914** se narodil básník, výtvarník a autor koláží Jiří Kolář, jeden z prvních signatářů Charty 77, který v sedmdesátých letech odešel jako exulant do Francie. Řadu jeho prací jsme viděli na výstavě v budově sněmovny N.S.W. v říjnu minulého roku. A **15. října 1914** se narodil novinář a sportovec, československý rekordman v běhu na 800m, Evžen Rošický. Po atentátu na Heydricha byl zatčen a 25. června 1942 popraven nacisty na střelnici v Kobyliších. Od roku 1947 se v Praze na Strahově konal vždy v červnu atletický memoriál pojmenovaný jeho jménem. Při hlavním závodě, běhu na 800m, se symbolicky nechávala první dráha volná a pokládala se tam kytice růží.

Před 80-ti lety, 27. září 1924, se narodil Josef Škvorecký, český exilový spisovatel a zakladatel vydavatelství Toronto publishers. Svoje kulaté narozeniny oslavil v rodném Náchodě, kde se koncem září konala výstava a konference věnovaná jeho životu a dílu. Za sydneyjské krajany a sokoly mu posíláme upřímné přání dobrého zdraví a hodně dalších plodných a úspěšných let.

Před 75-ti lety, 29. října 1929, došlo ke krachu na newyorské burze. „Černé úterý“ se pak stalo začátkem světové hospodářské krize.

Před 40-ti lety 14. října 1964, se narodil populární moderátor programu sydneyjské televize „Who wants to be a millionaire“ Eddie McGuire.

J.Z.

Jan Žižka

Herbert Brynda, Český rozhlas 7, Radio Praha

V tomto měsíci vzpomínáme 580. výročí smrti Jana Žižky z Trocnova. Mnozí s pietou, mnozí s neskrývaným pohoršením. Kdo vlastně Jan Žižka byl? Jak se vyvíjela jeho předhusitská a husitská kariéra? A hlavně, jakými výkyvy prošel obraz Jana Žižky?

Jan Žižka byl až do své šedesátky chudý jihočeský šlechtic, který nepatřil k dobrým hospodářům, vždyť svůj malý statek musel brzy prodat, a život spíš protloukal, jak se dalo. Žižka byl dvojnásobný vdovec, později působil ve službách Rožmberků, s nimiž se ale záhy rozešel, vstoupil do lapkovských tlup, působících v jižních Čechách a na jižní a západní Moravě, a v nich setrval až do roku 1410, kdy se s Janem Sokolem z Lamberka vydal do Polska, do velké války mezi Řádem německých rytířů a polsko-litevskou unií, kde bojoval na polské-litevské straně.

"Po válce se vrátil do Čech, tentokrát do Prahy, stal se členem ostrahy dvora krále Václava IV. a v této funkci se dožil husitské revoluce, do níž vstoupil hned jejím prvním

Socha Jana Žižky v Táboře

aktem, protože se jako organizátor podílel 30. července 1419 na organizování novoměstské defenestrace, při které byli protihusitští konšelé shozeni z oken a jinak pobiti. Získal si značný kredit, byl radikálně naladěný, odešel z Prahy do Plzně a z Plzně, když tam hrozilo katolické vítězství, potom brzy na nově budovaný Tábor. Ale ani na Táboře nebyl příliš spokojen, protože jeho vedení války se dost přičilo tábořským kněžím, kteří zdůrazňovali novozákonní charakter křesťanství, takže Žižka na počátku roku 1423 odchází do východních Čech, kde si buduje vlastní východočeský husitský svaz, který má prosadit jeho pojetí husitského programu, který chce vnutit celé zemi. To se mu do určité míry daří, ale ukazuje se, že toto radikální řešení není pro českou společnost přijatelné. Takže nakonec dochází ke kompromisu, jehož výrazem je, že Žižka, uznávaný vojevůdce, který přemohl dvě křížové výpravy, se vydává v čele husitských vojsk na Moravu, kam nikdy nedojede a umírá 11. října 1424 při obležení Příbyslavi. Přičemž už za svého života se stává legendou jako nepřemožitelný válečník," říká odborník na husitské období profesor Petr Čornej z Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy. Hodnocení Žižky byla různá a většinou souvisela s hodnocením celého turbulentního období. Skutečnost, že byl Žižka hodnocen jako vynikající válečník jak svými přívrženci, tak protivníky, už zminil profesor Čornej. Téměř všichni se shodnou na tom, že byl Jan Žižka mistr improvizace a geniální válečník s obrovskými nápady a nepochybně i zkušenostmi, získanými v drobných partyzánských

válkách před revolucí. Tím ovšem podle historika Petra Čorneje shoda často končí.

"Problematictější to je s hodnocením jeho politické linie a s hodnocením Žižky jako státníka. Protože zde existují dvě základní linie, jedna, která jde od Františka Palackého, a druhá, která se rozvíjí z díla Tomkova. Pro některé posluchače bude překvapením, že Palacký sice uznával Žižku jako velkého vojevůdce, ale jako politika jej příliš nectil a naopak právě jeho velmi tvrdé až bezohledné prosazování husitského programu považoval za neštěstí a Žižkův skon za událost, která v dané chvíli přinesla zemi úlevu. Toto hodnocení potom rozvinul Pekař ve svém díle Žižka a jeho doba, kde Žižku prezentoval takřka jako revolučního fanatika, který se nezastaví před ničím. A víme, že i v současnosti je toto Pekařovo hodnocení dost živé. Ta druhá linie - a je to zase trochu paradoxní - vychází od Václava Vladivoje Tomka, který byl Palackého žákem, ale jinak byl bytostným konzervativcem národního ražení, který Žižku viděl jako velkého státníka, jemuž jde o prospěch země a sjednocení husitských sil; takového jakéhosi otce národa."

Tento Tomkův obraz pak rozvinul Jirásek ve svých historických románech, zejména v 'Proti všem'; a později v podstatě i Otakar Vávra v známé filmové trilogii. S Josefem Pekařem, k Žižkovi tolik kritickým, se o smysl českých dějin "přel" T. G. Masaryk. Masarykovi neimponovali husitští válečníci, byl mu spíš bližší nenásilný proud v táborství nebo později v Jednotě bratrské. A jaký je současný pohled na Jana Žižku?

"To je vždy otázka diskuse, vždy to je interpretace minulosti prostřednictvím našeho vidění problému. Myslím, že se nám teď daří přiblížit Žižku v té historické podobě, to znamená člověka, který zřejmě na prahu stáří, stržen Husem a Husovým programem, chtěl odčinit svůj život, který opravdu příliš nebyl v souladu s Božím zákonem, ta jeho vojenská a lapkovská činnost, a dal plně síly do služeb programu, o jehož správnosti a závaznosti pro celé křesťanstvo byl přesvědčen, ale nedokázal to jinými prostředky, než jak činil dosud, to znamená tvrdou vojenskou rukou," říká na závěr netradičního portrétu Jana Žižky historik Petr Čornej.

T. G. M. a první odboj *Tomáš Labounek (Jindřichohradecký Speciál 9/2002)*

Přestože od smrti T.G.M. uplynulo již 67 let, myšlenka jeho politiky: mravní a čestný život, má jistě odkaz i dnes.

Náš první prezident se narodil 7. března 1850 ve městě Hodonín a byl pokřtěn na jméno Tomáš. Jelikož jeho otec byl panským kočím, stále se stěhovali, a on poznal mnoho měst a lidí. Jeho matka, kterou velmi miloval, pro něj znamenala klid a jistotu. Další velkou a osudovou osobou pro T.G.M. byl čejkovický kaplan Satora, který u něj objevil studijní nadání a doporučil ho na gymnázium. Tím, že Masaryk vyrostl v chudém prostředí a viděl mnoho bezpráví a ponižení mezi lidmi, se vždy stavěl za pravdu a utlačované.

V roce 1865 Masaryk nastupuje na gymnázium v Brně. Bohužel má zde neshodu s profesorem kvůli své velké lásce k děvčeti. Je vyloučen, ale má štěstí, protože jeho známý Lemoniér dostane práci ve Vídni a Masaryk nastupuje v roce 1869 na Vídeňské gymnázium. Tady se Masarykovi otevírá opravdový svět, poznává tu mnoho zajímavých a vzdělaných lidí. Nejvíce času tráví v knihovnách a učebnách. V roce 1872 bez problému maturuje a nastupuje na Vídeňskou univerzitu filozofie. Tady je již velmi zkušený a vzdělaný muž, který má mnoho přátel mezi inteligencí.

Po studiích ve Vídni se v roce 1876 hlásí na univerzitu v Lipsku. Zde se odehrává jeho další velká zlomová chvíle, kdy je seznámen se slečnou Charlottou, zámožnou ženou z Ameriky. Zjišťuje, že mají podobné zájmy i pohled na svět. Manželství nedává na sebe dlouho čekat. Jejich vztah je typickým příkladem, kdy muž a žena představují celek. Mají spolu čtyři děti - Alici, Herberta, Jana, a Olgu. V roce 1882 se stěhují do Prahy, kde Masaryk nastupuje na Karlovu univerzitu jako profesor filozofie. Mezi jeho žáky patří Edvard Beneš a Milan Rastislav Štefánik. Klíčové osoby, se kterými bude bojovat za naší samostatnost.

Protože dobře věděl, že nemůžeme svoji budoucnost stavět na lži, odhaluje podvedené rukopisy. Mezi jeho studenty, básníky a některými vlastenci to vyvolá velmi velkou nevoli. Masaryk cítí od národa bezpráví a hysterii a chce odjet do Ameriky. Jeho manželka Charlotta vše zachraňuje a vrací mu víru, a tím nám tato Američanka vrací dějiny správným směrem. Další jeho boj za pravdu byla tzv. „Hilsneriada“. V obci Polné byla zabita mladá žena. Vše bylo svedeno na místního žida Hilsnera. Masaryk Hilsnera obhajuje. Často paradoxně se za svůj národ bil tím, že se musel stavět proti němu.

Ale jeho hlavní myšlenka a činnost je reformovat zkorumpované Rakousko. Chce napravit a zmodernizovat zákony v Rakousku - Uhersku. Od Čechů chce národ, který se již nebojí. Aby mohl své myšlenky realizovat, zakládá svoji politickou stranu. Na Valašsku se svou stranou vyhrává a Masaryk v roce 1911 vstupuje do vídeňského parlamentu. Má sebevědomí, zkušenosti a hlavně chuť do práce. Císař pán, který vítá nový parlament, odmítá podat Masarykovi ruku. Masaryk reaguje po svém, dává „vpravo vbok“ a odchází ze sálu.

Masaryk je mezi politiky i mezi lidmi stále více znám a to nejen kvůli svému výbornému chování a velice vkusnému oblékání. V parlamentu jeho diskuse o politice Rakouska přerůstají i několik dní do pozdních hodin. Ale po čase s trpkostí zjišťuje, že Rakousko - Uhersko není reformovatelné. Na svých 60. narozeninách prohlašuje, že vše teprve začíná. Dokonce je navržen na Nobelovu cenu za mír. Ale tu mu císař pán překazí.

V roce 1914 začíná I. světová válka a Masaryk dobře ví, že jestli Rakousko zvítězí, nebude se s Čechy nikdo mazlit. „Vyhlásuje“ Rakousku válku a ve svých 65. let odchází za hranice aby, bojoval za svobodu a samostatnost Čechů. Připojují se k němu jeho bývalí žáci Beneš a Štefánik. Naplánují velkou propagandu a jsou ve styku s krajany žijícími v Americe. A hlavně podporují vznik a činnost našich legií. Doma policie špehuje jeho rodinu. Manželka Beneše, Hana, a dcera Masaryka, Alice, jsou uvězněny. Syn Herbert umírá, syn Jan je na frontě. V Rakousku je Masaryk odsouzen k trestu smrti. Nyní je v ceně příliš mnoho, vrátit se může jen jako vítěz.

V roce 1917 odjíždí z Anglie do Petrohradu, aby podpořil naše legie. V tomto roce se naše ruské legie výtečně vyznamenaly v bitvě u Zborova. Bohužel, revoluce v Rusku kazí jeho plány. „Dílo“ Marxe a Engelse má dobře přečtené a názorná ukázka převzetí moci bolševiky mu dokazuje, že tudy cesta nevede. Potřebuje naše legionáře dostat z Ruska, kde se již nebojuje, na francouzské bojiště. Bolševici samozřejmě tento zájem nesdílí a znemožňují odsun našich vojsk. Proto si naši vojáci musí cestu probít sami. Po čase mají celou Sibir pod kontrolou. Bolševičtí vojáci se k našim legiím chovají velmi krutě a mstí se velmi nelidsky. Naše vojsko v Rusku je první zahraniční armáda, která bojuje proti bolševismu.

Masaryk z Ruska a Beneš z Francie se snaží pro svoji myšlenku ovlivnit USA. Opírají se nejen svými politickohistorickými závěry, ale i vojenskou činností našich legií v Rusku, Francii, Itálii a Srbsku. Naše legie jsou po čase uznány velmocemi jako zahraniční armáda. Po vstupu USA do války v roce 1917 Masaryk ví, že o poválečné Evropě se bude rozhodovat právě tam. 19. července 1918 Masaryk přijíždí do Chicaga, kde je vřele přivítán svými krajany. Ihned se dává do práce. Vydává články, diskutuje s politiky. Jeho činnost začíná mít výsledky, ale to hlavní, zrušení Rakouska - Uherska, mu stále chybí. Masaryk se nevzdává, poukazuje na staré americké ideály, pomoc a oporu slabým a podrobeným. Dává jasné najevo, že máme právo za své skutky a odhodlání doma i na frontě na svůj stát a samostatnost. Do bílého domu posílá své prohlášení a nad svým domem v USA vyvěšuje českou vlajku. Americký prezident Wilson ho 18. října 1918 přijímá a konečně nad Rakouskem - Uherskem pronese ortel. U nás český lid situaci využívá a 28. října 1918 vyhlásuje samostatný stát.

21. prosince 1918 se Masaryk vrací do vítězného a svobodného státu. S heslem „vyhráli jsme-li válku, nesmíme prohrát mír“, se dává do nové neméně těžké práce. Ví, že nová ČSR bude vystavena těžkým zkouškám, ale vše bere na své nebezpečí a hlavně si přeje alespoň 50 let nerušeného vývoje státu. 4. května 1919 se Štefánik vrací domů, ale jeho letadlo, které sám řídí, havaruje a on umírá. Beneš se stává ministrem zahraničních věcí. V roce 1923 Charlotta, věrná a v rozhodujících chvílích statečná žena, umírá.

Na 10. výročí republiky ukazují Čechoslováci sobě a hlavně světu, že mají soběstačný, demokratický, vyspělý a připravený stát. Bohužel hospodářská krize, která zastihla celý svět, se nevyhnula ani nám. Co horší, v pohraničí se Němci ožívají, že nemají spravedlivý a rovnocenný život v našem státě.

V roce 1935 se slovy „konečně jsem svobodný“ Masaryk opouští místo prezidenta státu. Na jeho místo přichází Edvard Beneš, který se s novou situací s nacisty, která je již velmi horká, potýká těžce. Dne 14. září 1937 Masaryk umírá a s ním jakoby i náš stát. Mnichov v září 1938 vše ničí a náš stát dostává od spojenců velkou ránu. Prezident Beneš naši vojenskou sílu nevyužívá a tak naše vlast upadá nevyhnutelně pod německou nadvládu. 15. března 1939 okupují Němci zbytek Československa a tím definitivně končí Masarykova republika.

Masaryk měl mnoho nepřátel za Rakouska, I. republiky, komunismu a má je bohužel i dnes. Jeho myšlenka jednotné svobodné Evropy se uskutečňuje až v dnešních časech. Nemáme mnoho opravdových českých velikanů, ale Masaryk jistě tuto úlohu splnil. Je to osobnost, kterých se moc nerodí a proto bychom si jej měli vážit.

Sv. Vojtěch do Svaté země nedošel, zalekl se moře

Milena Štráfeldová 05.06.2004 Český Rozhlas 7, Radio Praha

Vyrazit do světa je dnes samozřejmostí. Jen za loňský rok se z Česka do zahraničí vydalo šestatřicet milionů lidí. Jak se ale cestovalo v dobách, kdy pout' z českých zemí do Svaté země trvala několik měsíců a při cestě do Říma poutníkům hrozilo, že umrznou v Alpách? Nejstarším českým "cestovatelům" věnuje Milena Štráfeldová svou dnešní rubriku Češi v zahraničí.

Nejstarší zmínky o putování Čechů do světa pocházejí ze středověkých kronik. Lidé se na cestu vydávali jako členové vojenských výprav, za obchodem, ale i jako poutníci do svatých míst, do Říma nebo Jeruzaléma:

Řím

"Tato putování začala už před koncem 11. století, prvním Čechem dosvědčeným v těchto souvislostech je kanovník Pražské kapituly Osěl, latinsky Asinus. Tento muž přes Uhry, Balkán a přes Konstantinopol docestoval do Svaté země a zřejmě se šťastně vrátil, protože ho vzpomíná kanovník Kosmas. A pak od 20. let 12. století to byla celá série výprav českých šlechticů a duchovních, kteří putovali za zbožnými cíli, jak bylo ve středověku obvyklé, do Svaté země. A zažívali různé strážně a nebezpečí, protože to nebylo cestování jednoduché, nebyly žádné cestovní kanceláře," připomněl na nedávném setkání historiků v Příbrami Prof. Josef Zemlička z Historického ústavu Akademie věd. Několik desítek českých i zahraničních odborníků se tu zabývalo fenoménem poutnictví ve středověku i v novodobých dějinách. Středověcí

poutníci mířili kromě Říma především do Palestiny:

"To byli lidé, kteří chtěli spatřit Svatý hrob, místa kde žil a zemřel Kristus. Některí, jako například olomoucký biskup Jindřich Zdík, který žil v první polovině 12. století, měli i jiné cíle. Chtěl kontaktovat tamní prostředí, seznámit se s ním, získat svaté ostatky, a tím pádem i rozšířit svoje duchovní obzory."

K prvním českým poutníkům, kteří zamířili do Svaté země, původně patřil i sv. Vojtěch na konci 10. století.

Jerusalém

"Sv. Vojtěch, jak říká jedna z legend, chtěl docestovat do Svaté země, měl to v úmyslu, ale byl to muž velice přemýšlivý a citlivý, zaujalo ho římské prostředí natolik, že tam zůstal a ten úmysl už nenaplnil."

Legendista ovšem naznačil i to, že sv. Vojtěch se zalekl plavby přes moře. Není divu, tehdejší poutníkům na moři hrozilo skutečné nebezpečí:

na moři dokonce utopili, někteří zemřeli vzápětí poté, co šťastně dorazili domů, na následky strážně z cest. Známe například z konce 12. století příběh českého velmože Hroznaty, který mimochodem později založil premonstrátské kláštery v Teplé

Jerusalém

a v Chotěšově a který měl zájem se také přepravit do Palestiny. Když ale viděl ty nedozírné mořské pláně, tak ze svého úmyslu odstoupil a raději se věnoval zakládání klášterů v Čechách. Bylo to jakési vykoupení za daný slib."

Kromě poutníků, kteří cestovali do Svaté země, do Říma a později i do španělské Compostelly, se na Blízký východ z Čech vypravili i účastníci křížových výprav:

"Z historického hlediska je asi nejvýznamnější křížová výprava z r. 1147, kterou vedl český kníže a později král Vladislav II. Tato výprava opět

sledovala uherskou trasu, procházela Balkánem, vstoupila dokonce na maloasijskou pevninu, ovšem čeští bojovníci se tu obrátili a přes Rus, jak zmiňuje kronikář, se vrátili do Čech. Svým způsobem v tom hrála jistou roli asi i skutečnost, že kníže Vladislav II. měl domácí konkurenci v jiné linii Soběslavovců. A tato linie právě chtěla využít nepřítomnosti knížete k převzetí moci v zemi, takže vlastně kníže z jakýchsi sebezáchovných pudů se vrátil dříve, než možná původně zamýšlel."

Poutníci z Čech se na cestu do světa samozřejmě vydávali dál, jedním z nejznámějších cestovatelů v 15. století byl například Mistr Jeroným Pražský a v 17. století patřily tzv. kavalírské cesty mladých šlechticů k dobrému vychování.

Hoffmannovy povídky z basy *Michal Simkanič "Neviditelný pes" 12.8.2004*

Až i na naše poměry neuvěřitelná vlna demagogie se rozpoutala kolem naprosto oprávněného trestu pro bývalého komunistického pohlavára, který hrál jednu z hlavních rolí ve velmi ostudné kapitole našich dějin. Nade vši pochybnost byl členem relativně úzké skupinky zločinců, která pro své chorobné a jasně protispolečenské ambice neváhala připravovat, organizovat a legalizovat okupaci své země komunistickou armádní mocí bývalého Sovětského Svazu a jeho satelitních poskoků. Neznám čitankovější případ vlastizrady a příkaz k vypnutí sdělovacích prostředků v momentě vojenského napadení země je vrcholem trestného činu sabotáže, za který byl tento výlupek všech komunistických nectností také zcela po právu odsouzen. To, že se totéž doposud nepovedlo u jeho ostatních soukmenovců je ostudou naší snahy o právní stát a buď umělou či dokonce chtěnou ukázkou slabosti naší demokracie. V žádném případě to však není důvod k falešné solidaritě se zločincem. Jsem si zcela jist, že žádné spravedlnosti na světě se bohužel nepodaří dopadnout všechny vrahy. Pevně věřím, že kvůli této skutečnosti nikdo nepřijde s myšlenkou, že by tedy ti dopadení měli také být beztrestní. Poněkud falešný je i argument o jakési humanitě a vysokém věku. A co má sakra být? Má snad někdo pocit, že nemůže existovat osmdesátiletý pedofil napadající školačky? Má být z titulu svého věku beztrestný? Vrcholem celé trapné aféry je nechutná komedie, kterou naše státní moc dopustila v souvislosti s nástupem trestu tohoto grázla. Aktuální přihlášení se současné komunistické strany k tomuto zločinu je nade vše jasnou výpovědí o její skutečné tváři, ale současně i potvrzením, že je to zločinecká organizace. Ještě chybí někomu důkazy, které v civilizované zemi nemohou vést k ničemu jinému než jejímu zákazu? Závěrečná scénka zpěvu internacionály před pankráckou věznicí měla všechny znaky nepovolené demonstrace a byla jasným porušením našeho právního řádu. Jak dlouho ještě budeme dělat, že je vše v pořádku? A mimo jiné - Offenbach psal daleko lepší muziku ...

Nedvědova reprezentační kariéra se uzavřela po 10 letech

Celých deset let patřil do národního týmu Pavel Nedvěd. Reprezentační záložník si svůj debut odbyl v roce 1994 v přátelském utkání s Irskem, o dva roky později na evropském šampionátu v Anglii už patřil k hlavním postavám výběru trenéra Dušana Uhrína, který tehdy senzačně vybojoval stříbrné medaile.

PRAHA. Pod vedením Jozefa Chovance byl jednou z opor i na ME 2000 v Nizozemsku a Belgii, kde se ovšem českým fotbalistům nepodařilo postoupit ze skupiny. Nedvěd poté převzal roli reprezentačního kapitána a postupem času se stal duší týmu. Jak moc pro mužstvo znamená, bylo patrné při semifinále letošního Eura, které nedohrál kvůli zranění kolena.

Celkem Nedvěd odehrál v reprezentaci třiaosmdesát utkání, což ho řadí na páté místo domácích historických tabulek. V dresu národního týmu nastřílel sedmáct branek.

MS se nedočkal

Dvaatřicetiletý záložník sice hrál na třech

Kapitán českého týmu Pavel Nedvěd obchází Stalteriho.

Foto: PRÁVO/Václav Jirsa

v Portugalsku byl držitel Zlatého míče pro nejlepšího fotbalistu Evropy z roku 2003 zařazen do All stars týmu šampionátu.

evropských šampionátech, účasti na mistrovství světa se ale nedočkal: v roce 1998 neuspěl český tým v kvalifikaci, o čtyři roky později ztroskotal v baráži na Belgii.

Právě po barážovém dvojutkáni s Belgií na podzim roku 2001 se na Nedvědu hlavu snesla vlna kritiky. Největší české hvězdě, která za sebou měla letní přestup z Lazia Řím do turínského Juventus, se na hřišti příliš nedařilo a v domácím střetnutí byl navíc vyloučen. V očích veřejnosti mu příliš nepomohl ani bobřík mlčení, který tehdy vyhlásil vůči novinářům.

Všeobecnou kritiku však Nedvěd za pomoci nově jmenovaného kouče Karla

Brücknera ustál a stal se základním pilířem celku, jenž poprvé prohrál až po sérii dvaceti utkání bez porážky. Za své výkony na letošním ME

Sport.cz, ČTK 24.9.04

Australské víno

Australská vína začala v devadesátých letech získávat spolu s dalšími "exotickými" viny z Chile, Jižní Afriky či Kalifornie popularitu. Těžká ovocná chuť vín z Nového Jižního Walesu či Viktorie je vskutku zajímavá. Úspěch australské produkce byl opravdu viditelný. Tak viditelný, až žárlivé vinařské supervelmoci v EU (Itálie, Francie, Portugalsko a Španělsko) začaly žárlivě hledat způsob jak nevítanou konkurenci z dalekého zámorí zarazit. Vždyť ve Spojeném království již začala australská vína šlapat na paty nejkonsumovanějším - francouzským a v USA dokonce již mají australští vinaři větší odbyt než dosavadní jedničky, Italové.

Evropští vinaři hledali nějaký zásadní rozdíl, který by zvýhodňoval na jejich úkor australská vína. Záhy jej odhalili - v samotné chuti výtečného moku. Do bruselských úřadů dorazilo udání, že Australané používají praktiky v EU zakázané. Zatímco jistou dřevitou příchutí získávají evropská vína pouze po dlouhodobém skladování v dřevěných sudech, tato příchutí v mladých australských vínech byla podezřelá.

Vysvětlení však bylo jednoduché - v Austrálii se ve víně macerují dřevěné třísky (ovšem pouze dubové). Tím získá víno rychleji tu správnou příchutí. Tato praktika je však v Evropě zakázána jako netradiční. Hezké vysvětlení evropského odporu podává anonymní úředník Evropské komise: "Je to filosofická otázka. Puristé říkají, že takové věci by se neměly dít."

Labužnické výmluvy však jsou pouhou zástěrkou prostého faktu, že EU potřebuje každý nástroj pro boj s Austrálií, jež je jedním z největších kritiků Unie na poli Světové obchodní organizace. Zatímco s Chile a USA byly v záležitostech importu vína uzavřeny bilaterální smlouvy, Austrálie zůstává "mimo." Z problému "třísky a sudu" se pomalu, ale jistě stal nástroj diplomatického boje, který nezůstane nevyužit.

Zdroj: Financial Times

Vandrování exulanta zemí českou. L. Frýbort

Opouštím pole slávy a krajina začíná pěknět, pocitivši už blízkost Orlických hor. Cesta strmě spadá do strže slibného jména Peklo, pod níž bych si představil něco operně loupežnického, ale ona to vlastně ani strž není, spíš hluboké, vcelku nijak zvlášť divoké údolíčko. Jen mladá Metuje na jeho dně bystře spěchá drobnými peřejkami, v nich stojí rybáři s gumovkami pod hýždě a bičují usilovně vodu. Nepozorují, že by se něčeho dobičovali, ale jak známo, správný sportovní rybář ani žádných ryb nepotřebuje, snad dokonce ani vody. Také se čím dál hustěji začínají objevovat výletníci, což je mi znamením, že parkoviště nebude daleko. Na příbřežní stezičce se předhánějí kluci na horských kolech, pro což bych měl pochopení, jsa sám cyklista. Jenom... nezapomnělo už lidstvo, že mu pod zadkem narostly nohy? Je potřeba se hmoždit s neskladným přístrojem tam, kde by to šlo mnohem lépe a méně uričeně pěšky? Sportovní výkon, já vím. Ale je také něco jako příroda, mládenci. Ta přichází při sportovním výkonu zkrátka; kdyby horskému kolaři někde postavili pěkně krkolomné cvičiště z betonu, vyřádl by se zrovna tak.

Nějak mě mrzí, že už jsem se svým ruksakem na stezkách té pěkné krajiny víceméně sám. Cosi nám vyhynulo, a to cosi je romantika; v tom ohledu už se vlast česká přiblížila Západu znamenitě, tam taky nikoho pod padesát v lese nepotkáš. Podávat výkony, kdo dál, kdo rychleji, kdo strměji, kdo krkolomněji, to ano. Zaposlouchat se do přírody, vcítit se, zažít to zvonivé ustrnutí nad řekou oděnou v ranní mlhy, nad měsícem zalitou pasekou... to už ne. Nevím, kdy se tohle v Čechách změnilo, když jsem z nich odcházel, bylo všude trempů, čundráků, ba i tajných skautů habaděj, však jsem sám byl pro tajné skautování zle popotahován. Snad že se nám příroda vytratila, nahrazena životním prostředím? Ze přírodu je nutno znát a cítit s ní, kdežto o životním prostředí postačí žvanit? Možná. Hlavně ale, že se jí přejmenováním na životní prostředí zmocnili úředníci. Ministerstva, náměstci, tajemníci, výnosy, oběžníky, lejstra přes lejstra. A úřednictvo umí ze všeho nejlíp zakazovat. To se ví, už se nemá mladý čundráček kam položit pod smrček, aby v pohanském úžasu naslouchal zvukům nočního lesa, v okouzlení prožíval tu tajemnou přeměnu, v níž se člověk stává pokornou součástí přírody. Úřední péče mladé lidi z přírody vyzakazovala, já ti dám tajemství, chuligáne, marš odtud, tady je chráněné území. O moc jiné to není ani tam, kde ještě úřady zapomněly taková zřídit, jest zakázáno se válet v noci po lesích. Ale je tomu tak s lidskou duší, že nakonec přestane potřebovat to, co jí je dlouho upíráno. A když přestane potřebovat, ztratí i zájem. I opustil mladý Čech (mladý Němec už dávno před ním) přírodu; a jelikož je třeba něčím vyplnit čas mezi školní či jinou povinností a upadnutím do postele, zamířil do diskoték, k cigaretám, k alkoholu, k drogám. Nevím, čemu se pořád všichni diví. Co jiného zbývá, když je příroda zakázaná?

Tesklivé myšlenky mě ale opouštějí, neboť srázy pekelského údolí se zmírnily a vcházím mezi první domečky Nového Města nad Metují. A kdybych měl jmenovat, které místo své pouti bych označil za její zlatý hřeb, bylo by to tohle spanilé městečko, připomínající svou polohou vysoko nad údolím Metuje, svou sevřeností v středověkých hradbách, svým pěkným zámekem i čtvercovým náměstím s arkádami... například Český Krumlov. Nebo také Telč. Nebo i jiné z proslulých lokalit, obdařených slavnou pověstí a zápisem do seznamu světových památek. A jak čistotně upravené je Nové Město nad Metují, s jakým vkusem, a přitom nedryáčnický, lidské sídlo, ne na první pohled mucholapka na turisty! Proč se o něm vlastně tak málo ví? Jak to, že sem neproudí autokary a neodvívá se turistický kšeft? Neovládají páni konšelé umění propagace, jak by se náleželo? K něčemu je ten nedostatek i dobrý; takhle jsem si ten půvabný koutek Čech mohl sám pro sebe objevit. Kdybych o něm býval už předem věděl z vyobrazení, plakátů a příruček jako o jeho slavnějších konkurentech, nezažil bych to milé překvapení. Snad bych mu ani neměl dělat reklamu, co kdybych ještě někdy...

Ráno si ještě jednou v čistém jitřním vzduchu projdu náměstí, než se pustím zase o etapu dál. Vychází mi to už rutinně na dvacet kilometrů denně, tak daleko od sebe bývají rozseta městečka s nadějí na nocleh. Za mlada jsem s daleko těžším rancem urazil snadno padesátku, dnes jsem rád i za ten zlomek. Kam dojdu dnes... Orlické hory už se rýsují na východním obzoru, oblast je to turistická, tam by se dalo něco najít i mimo města. Míjím v lesním údolí sevřené lázničky Rezek,

kde prý pobývali a nějaké neduhy si kurýrovali sám Neruda a Tyrš, poté cesta vyběhne do volnějšího prostoru Orlické pahorkatiny. Pěkné by to bylo a srdce poutníkovy by mohlo plesat, ale neplesá, jelikož se hlásí k slovu mnohem prozaičtější útroby. Jest hanebno psát o takových věcech, ale je pravděpodobné, že tyto řádky budou číst i zahraniční zájemci. Aby na případném výletě do vlasti českých nepropadli bludu, že se nalézají v krajině mravů švýcarských či britských, rozhodují se zmínit i o tomto problematickém tématu.

Neboť jsem někde něco, že se vyjadřuji tak nectně, sežral. Dokonce vím i kde a co; v Dvoře Králové se v hotelu nepodávaly snídaně, takže jsem se vydal shánět, čím bych ten nedostatek nahradil. Tu mi padne do oka tabule slibného textu - snídaně, obědy, večere. Navzdory prvnímu z ohlášených výdobytků byla slečna obsluhující zjevně zaskočena oznámením, že bych posnídal; ale po nějakém přemýšlení odběhla a přinesla mi jakýsi dortík, pěkný, smetanový. Ó já trouba. Měl jsem vědět, že ranní dortíky bývají od včerejška; a kdyby jen od včerejška Nebo že tomu tak je aspoň v Čechách. Jenže to máte ten kapitalistický zlovyk: člověk se spolehne, že by mu nepřinesli něco pochybného, v čem už se stačily rozmnožit kdovíjaké breberky, nejsme přece v Pákistánu. Oho! Pozor na dortíky, cestovateli, zavítáš-li do staré vlasti! Pozor i na vodu, již se v tom horku musíš nalévat jako velbloud, neboť po pivu ve stejném množství by ses svalil do příkopu a po takzvaných osvěžujících nápojích by sis zalepil tělesné trubky cukrem! Pozor na všelijaké masem plněné knedlíčky a taštičky, neboť se do nich dá ukrýt také ledacos kdyby jen od včerejška! Zvlášť pozorně je třeba si počínat, ubíráš-li se vlastmi českými s rancem na zádech, neboť je obtížné doběhnout pokaždé tam, kde se naskytá vhodná příležitost... ale tuším, že už jsem pro výstrahu i poučení naznačil dost.

Takto sužován přicházím k druhému ze zlatých hřebů, za nějž chci prohlásit obec Slavoňov s přenádherným roubeným, červenobíle pruhovaným kostelem z šestnáctého století. Spolu s půvabnou zvoničkou je to dílo obdivuhodné a přitom tak úžasné, nenapodobitelně české; je samozřejmě spousta roubených kostelů v Norsku i jinde, ale tenhle je jedinečný ve své zarostlosti do této země. Jakýsi tesař Kotlačka jej prý postavil se svým synem, máje k ruce sekeru, pořiz a pilu. Obcházejím ten div celý unešen, fotografuji a podumávám, jestlipak by i dnes... Ale aspoň že ještě žijí Kotlačkové v království českém, kteří dovedou tu krásu dobře, citlivě udržovat. Kostelík je bohužel zamčený, což mě sice hněte, ale nepřekvapuje. Už ani v Německu nelze všude jen tak vstoupit do kostela jako dřív co naplat, zlodějská pakáž zkazila i tento samozřejmý požitok. Pakáž, abych byl adresný, původu východního, kvůli níž Západ už ztratil drahně ze svého bývalého pořádku a úhledné čistoty. Dá se čekat, že to nepovede jen k samé lásce a pochopení pro nováčky v Evropské unii, jelikož lidé jsou neužilí a neříkají, Čech Franta je poctivý muž, kdežto Čech Ferda je zloděj, nýbrž hodí do zlodějského pytle oba. Je pak možno nabádavě psát o předsudcích, ba o rasismu, ale to je, obávám se, povrchnost. Ptáček jménem Dobrá pověst je plachý, jednou ho vyplašíš a je ten tam.

Dokonce i slušnou, čistotnou komůrku mají u kostelíka, jako by věděli o tom dortíku... nu, a teď zase dál. Krajina - jak bych to tak řekl - horáctí. Hory mají i jinde, a vyšší; ale Čechy jsou kouzelné svými podhůřími. Je to nejen krajinný, ale i kulturní typ, jaký se jinde stěží najde. Bohužel ztratil mnoho ze svého svérázného kouzla. Putování napříč českými kraji je půvab sám a nechtěl bych si jej kazit přemýšlením o odsunech, Benešových dekretech a jiné toho druhu veteši, ale někdy jim člověk neuteče. Kdesi v půli denního úseku se něco zlomilo a už to vím: přišel jsem do Sudet. Poznal bych je, i kdyby se neohlásily jednotvárností názvů, jimiž byly překřtěny kdysi německé vesnice: Dlouhé, Dobré, Bystré, Sněžné, Deštné. Je hodno pozoru, jak jádrná jména se dovedou vyvinout staletími osídlení, a jak nudné je vše, co pojde od ouředního šrajbytyše. Na pohled se toho nezměnilo mnoho, jen jeřabiny podle cesty oznamují kraj přece jen o něco drsnější, a... jistě: socialistickým jézédáctvem zasažený venkov tam dole poklesl v krajinu zčásti rekreantskou, ale zbytek původního selství se také ještě najde. Tady už je rekreantské všechno. Stojí za povšimnutí, jak nížinný je český člověk; do svých vlastních hor pronikl jen málokde, to za něj museli provést Němci. Jedině skutečně horské osídlení, v Bezkydech, je valašské; a Valaši také nejsou Slované od kosti, přišli k nám kdysi se svými ovčími stády po Karpatech z Rumunska. Ale vypadá to, jako by teď někdejší horáky začali nahrazovat Holanďané; vidím holandské nápisy, i vývěsní štít jakési hospody s textem v této donedávna dost exotické řeči, inu jsou to světoběžníci, tihle Holanďané, a nejspíš

protože nemají doma hory, dohánějí ten nedostatek v Čechách. Jsem dost zvědavý, co se z toho ještě vyvine.

OBRÁZKY ZE STARÉ ČESKÉ SYDNEY

HROMOTLUK NEJČISTŠÍHO SRDCE

Bořek Šindler

Ne, nejen chlebem a lidským hamižděním žila počátkem padesátých let česká exulantská Sydney. To české hledání nových kořenů a nové pevné půdy pod nohama mělo přece jen i stránku duchovní. To nám dokonce záviděli i naši katoličtí bratři Poláci. Však to bylo až neuvěřitelné. Desítky tisíc ultrakatolických Poláků bez duchovního pastýře a kacířští Češi mají svého kněze. Leč nevyzpytatelné jsou cesty Páně. Jednotliví Poláci by byli bývali za našeho pátera Stanislava Míku dali obě ruce do ohně. Ba měli bychom ku své české hanbě i přiznat, že mezi zdejšími australskými katolickými kruhy byl důstojný pán páter Míka pokládán spíše za Poláka než Čecha.

Byl ovšem Čechem jako poleno. To se spíše říkává o Němcích, že jsou jako polena a tento nedůstojný výraz dlužno pozměnit. Čech každým coulem to byl a jeho angličtina vždycky byla spíše češtinou s tendencí vyslovovat jisté hlásky anglicky nebo tím, co Stanislav Míka za angličtinu pokládal. Páter Míka byl Šumavan a syn hospodského. Byl na to pyšný, jak na tu Šumavu tak i na tu rodinnou hospodu. Jako syn hospodského dovedl před něho předložené jídlo rychle spořádat a malinká Danička Černá, jejíž rodiče byli vždy věrnými strážci katolické víry a pátera Míku k sobě často zvali na večeři, mohla na páteru Mikovi při jídle oči nechat. Strejdo, šeptávala mně, koukej jak pan páter jí to kuře. A podívaná to také byla. Hromotluk Stanislav Míka se chopil kuřecího stehýnka,

a bez obírání je spořádal a schrupnul i s kostí. Malá Danička nevycházela z údivu. Z údivu nevycházel nikdo, kdo pana pátera třeba jen po očku sledoval. Nu, byl to opravdu chlap jako hora, jak se říkává. Chlap jako hora se zlatým srdcem. Jestliže by si nějaký český katolický duchovní měl vysloužit zvláštní přízeň svých vysoko představených v Římě, mělo by se této pocty dostat právě páteru Stanislavu Mikovi. Jak už to ale bývá na tomto nedokonalém světě, památka tohoto velikého člověka se dovedla zasunout do pozapomnění nás pozemšťanů. Velký křesťan a katolík, muž zdánlivě nezlomné energie a zářný příklad nezištné pomoci všem kdo o pomoc volají.

Zlobu českých bolševiků si vysloužil zvláště tím, že pomáhal ukrajinským jeptiškám, ještě před únorem 1948, prchajícím ze Sověty zabrané polské Ukrajiny přes šumavské kopečky do americké zóny Německa, do Bavorska. Když pak nadešel Únor, nezbývalo mu než použít téže cesty a z rodné Šumavy odejít do exilu. Sem do Austrálie, do Sydney, přišel tehdy s námi ostatními a ihned se pustil do misijní práce. Byl to náš člověk, člověk, který prošel a procházel našim údělem a našimi strastmi. Věděl co potřebujeme a znal naše slabosti. Potkalo nás štěstí, nás hříšné české duše, takového vzácného pastýře mezi sebou mít. O sebe dbal málo. Knoflík mu chyběl tu a tam, košile nebyla vždycky, co pravím, nebyla nikdy vyžehlená a někdy ji ani neměl, ale stačilo zavolat a hned přišel a pomáhal kde bylo zapotřebí. Na nic se moc neptal a pomáhal tam, kde pomáhat bylo třeba. Dovedl všeho nechat a skočit na pomoc. Tu jsme potřebovali jednou i my, bezdětní tehdy ještě nekatolíci. Zavolejte pátera, bylo nám řečeno. Přes ostych ženy jsem ho tedy zavolaal a už tu byl a všechno ostatní nechal jak se říká plavat a lopotil se s naším problémem několik hodin. Pak jen mávnul rukou a zmizel. To byl páter Míka.

Dobré a dobrosrdečné české ženy pomáhaly i jemu, kde jen mohly. Látaly a zašívaly, k jídlu zvaly, jeho úděl se snažily zmírnit. Taktéž ženy polské. To my Češi všechno o tom dobrém knězi asi ani nevíme, co on pro ty Poláky musel vykonat. Sloužil také polské mše a člověk jako by tu jeho českou polštinu slyšel. To mu Poláci všechno dovedli prominout. Ale stačilo před Polákem se zmínit, stačilo vyslovit jeho jméno a dveře se ihned otevřely dokořán. Přijel jsem třeba autem do autogaráže vlastněné

Polákem. Něco jsem tam potřeboval. Když on prosze pana zjistil, že jsem Čech, hned si to v hlavě zkombinoval se Stanislavem Míkou a všechno hned jelo. Koncem padesátých let pak Poláci dostali přísun vlastních kněží - v dobách, kdy chudák páter Míka už sotva jen „obstarával“ českou komunitu - ale zdejší Poláci stále chovali našeho kněze v dobré a vděčné paměti.

Když počali docházet osmašedesátníci byl páter Míka v absolutní permanenci. Odstěhoval se se svým vlčákem do takové jakési boudy poblíže villawoodského lágru, aby jim byl blíž, a z té boudy pomáhal a pomáhal. Sepisoval žádosti, intervenoval tu i onde, zaručoval se a mezi katolíky a nekatolíky ani mezi Slováky a Čechy rozdílů nečinil. Ve dne v noci. Sám sice jedl velice nepravidelně, ale kamarádovi psal přilepšoval. Kolikrát dovedl volat i v noci, že toho a toho zadržela policie, že ti a ti se v lágru pobodali, a pan páter ihned dovedl účinně zakročit. České mše se sloužily v uličce poblíže Circular Quay a křty a svatby se zásluhou pana pátera odbyvaly v katedrále Panny Marie ve středu města. I nám se dostalo té pocty, že všechny naše tři děti byly pokřtěny farářem Stanislavem Míkou. V té době se k němu také přitočili dva čeští výborníci, jeden dokonce od jeho vlastního fochu. Ten se k němu nějak přitřel jako farář, ale nakonec z Austrálie zběhl i se svým kumpánem a vrátili se oba tajně do Československa...

Měl ale pan páter Míka jednu slabost, pokud se dá nazvat rybolov slabostí. Jet na ryby, na to ho užilo. V kterékoli době denní či noční, podle přílivu a odlivu. Vzal prut, s vlčákem hop do auta a už jel chytat. Stal se ale také rybolov jeho osudem.

Protože pole jeho působení bylo spíše v západní části sydneyjské metropole, musel jezdit za vodou a rybami k moři hodně daleko. A jak se tak jednou k ránu vrací po Mona Vale Road, vysmykl se mu prý nějak volant z ruky, auto se převrátilo a byl konec pozemské pouti pátera Stanislava Míky. Mezi Čechy i Poláky pak panoval velký a dlouhý smutek. A i já, bídný hříšník, bych teď chtěl pozvednout oči k výsostem a pomodlit se za velkou a ušlechtilou duši našeho předobrého kněze a příkladného křesťana a poděkovat jeho památce za všechno co dovedl pro nás zde vykonat...

Měli jsme ale my Češi štěstí. Po páteru Míkovi přišel z Indie zkušený pedagog a misionář otec Ondrášek, potom na sedmnáct let i v Římě vyškolený páter Petr Eliáš. Velcí a zasloužilí lidé, jejichž dobroty a oddané práce jsme nikdy nebyli a nejsme hodni. Lux aeterna luceat eis.

Z TAJŮ KRÁS ČESKÉ ŘEČI *Bořek Šindler*

Zatímco čeština - tak jako všechny slovanské řeči - hýří rozmanitostí tvarů slovesných, o kterých se románským a germánským řečem dosud ani nezdálo (pookřát, pookřivat, postrčit, popostrčit, popostrkovat), angličtina slyne bohatstvím synonym, tedy hlavně synonym podstatných jmen, ba i jiných slov. To jest výrazů, která mají stejný, podobný nebo příbuzný význam a která lze v příslušném kontextu vzájemně nahradit. Ne že by to naše řeč také nedokázala - nedbalost, ledabylost, nepořádnost, nepozornost, povrchnost, nesvědomitost, šlendrián - ale angličtina jako řeč synonymy přímo vyniká.

Počátky angličtiny jsou vcelku pofidérní. Za římské okupace, tedy během prvních čtyř set let našeho letopočtu, v době, kdy v našich zemích sídlili Markomani a Kvádové, hovořila Britanie výlučně keltsky. Anglosaština začala pronikat až po odchodu římských legií a po opakovaných vpádech Anglů a Sasů, našich drahých sousedů, od pátého století, ale nepronikla celým územím. Nepronikla do Irska, do Skotska, Cornwallu a Walesu. Pak přišla, v jedenáctém století, normanská invase a do Britanie se vedrala další řeč, středověká francouzština. Ta se stala řečí úřední, řečí šlechty a intelligence, kromě církevní latiny. Byly i vlivy italské, španělské a především řecké - desítky tisíc anglických slov mají původ v řečtině - a když se konečně koncem středověku jakžtakž zformovala prvotní spisovná angličtina, byla z toho pěkná směsice, nebo také míchanice či propletenec, něku-li blivanina. Měla tedy angličtina u své kolébky hned celou řadu babek sudiček. Nakonec dobyla tato míchanina světa, i když jí to dalo tu fušku, ale naše české sloveso nikdy nedohonila

a dovoluji si prorokovat, že také nikdy nedohoní. My jsme pohřchu svět nedobyli, ale slovesa máme parádní. Tak prosím. A mimochodem, abstrakta v angličtině jsou obvykle původu neanglosaského, slova denní potřeby jsou jasně anglosaská. Mnoho slov má formu anglosaskou i neanglosaskou. Thing-object, eat-consume, walk-march, show-indicate.

Jak už napověděno výše, čeština v těch synonymních kramflecích až tak moc silná není, ale úplně zahanbit se nedá. Uvažme: hloupost, omezenost, nechápavost, tupost, zaostalost, bláhovost, naivita. Chytrkost, bystrost, chápavost, vtipnost, důvtip, a potom i lstivost, mazanost, pálenost, vychytralost. No není toho pěkná kupička? Nebo: značný, náramný, nesmírný, ohromný, obrovský, převeliký; pak i skvělý, znamenitý, výtečný, výborný, velkolepý. Bitka, půtka, šarvátka, potyčka, řež, srážka, rvačka, seč. Naskrz, naprosto, zcela, úplně, docela, vesměs. I taková věcička jako šperk má synonyma klenot, skvost, ozdoba. A fešák? Štramák, pašák, chlapík, chlapák. Všimněme si, že tři z těchto slov zřejmě nejsou původu domácího - fešák, štramák a pašák - a toho jsou jistě vinny české dámy, protože právě ony nás těmito pojmenováními častují. Pražák je pašák a poctivá krev - nu, pašák snad ano, leč dořežeme se té poctivé krve? ...Máme ale i fešandy, fešačky, pašandy a ovšemže i krasavice, kusy, sekandy a sekery. Buďme však slušní, uctiví, způsobní, zdvořilí, vybraní, uhlazení a korektní. Aby to mělo švih, říz, eleganci, nu prostě ten šmrnc, aniž bychom používali, užívali, aplikovali výrazy, vyjádření, projevy, obraty ošemetné, choulostivé, nebezpečné a nevzbuzovali, nepodněcovali, nezpůsobovali, nevyvolávali pohoršení, nelibost, pobouření.

Nemusíme a ani nemůžeme během každodenních všedních rozhovorů používat mluvy přespříliš květnaté. Není ale na škodu semtam trochu prošpikovat hovor neobvyklým slovem. Pomůže to češtině, protože vyburcujeme ze spánku nějaké to neobvyklejší slůvko. No dobře, slovíčko, když už na tom tak trváte. A trochu si přitom i zaskotačíme - podovádíme, poskočíme. Světa už holt nedobydeme, ale blejskneme se. Aby jako těm ohebným slovesům taky nebylo tak smutno.

Foreign Minister launches Paul Gray's new book on Islam

Gabrielle Walsh

Australia's Foreign Minister, Alexander Downer, launched Paul Gray's new title, *The Nightmare of the Prophet* (Freedom Publishing), at a gathering of 100 guests at the Thomas More Centre in Melbourne on July 28.

The book argues that militant Islamism threatens to become the communism of the 21st century, and that international terrorism is not simply a protest movement directed at "punishing" the West, but an attempt to seize control of nation-states, as Lenin did in Russia in 1917, so that their power can be used to incite a global revolution.

Mr Downer, who has been an outspoken critic of governments which have accommodated terrorists, congratulated Paul Gray on writing an insightful book on the issue of global terrorism and the ideologies that drive that agenda.

Mr Downer echoed comments by Paul Gray, pointing out the vast difference between Islamic extremist groups and moderate Muslims.

He pointed out that Paul Gray has drawn a correct analogy with the phenomenon of Islamic terrorism and Leninism, as both are willing to kill in the name of their revolution.

Mr Downer pointed out that terrorism in the world today is not about the corrupt West, or the fact that the capitalist world has dominated the global markets, or that the Western world is deserving of great punishment.

Rather, he argued, the agenda of the terrorist groups is to foment a revolution - the domination of fundamentalist Islamic thought.

Many commentators in the West have made an incorrect analysis of Islamic terrorism, by arguing that the misdeeds and mistakes of the Western, capitalist world are the key to the phenomenon. Rather, he said, the phenomenon is ideological and follows the single focus of the extremist groups.

Mr Downer recommended the work of historian and author Philip Bobbitt who outlines the historical continuity through the fall of communism, the struggles of totalitarianism and the development of liberal democracy. (Philip Bobbitt, a former White House adviser on intelligence and foreign policy, now lectures at the University of Texas.)

Today's world, Bobbitt argues, is characterised by the two phenomena of globalisation and the move from the once easily recognised nation state to what is now identified as the market state, based on different organising principles.

The Taliban and other fundamentalist Islamic groups aim to destroy the market state and they use the principles of globalisation to assist them. They operate beyond the nation state and work instead on the principle of a transglobal state. Even if all the policies and objectives of the West were changed, the agenda of al Qaeda, the Taliban, Jemaah Islamiyah and other such groups would not alter.

Mr Downer pointed out that before the Iraq war began, Paul Gray disagreed with the policy of removing Saddam Hussein from power by invasion of Iraq. However, in a post-war period, both the Government and Paul Gray support the view that Iraq and the Iraqi people deserve a responsible and considerate conclusion to the mission in Iraq - both disagree with the cut-and-run approach adopted by governments such as Spain and the Philippines.

Paul Gray responded by saying that, three years after September 11, the broader public has still not grasped the full significance of what it was all about.

"What is holding us back is the mistaken view that the problem of terrorism is caused by Islam. Many Australians are satisfied to perceive terrorism as an attack by the Islamic world against us.

"This is an ignorant, indeed bigoted, error. The primary aim of today's terrorists is not to destroy the West - yet. It is first and foremost to take over the Islamic world," he said.

Paul Gray thanked the Foreign Minister for his comments, thanked Anthony Cappelletto for publishing his book, and noted the valuable contribution to the book by Professor Bauer, the holocaust historian, who wrote the foreword to *The Nightmare of the Prophet*.

News Weekly, 14 August 2004

Recenze české knihy.

Miroslav Ivanov: NOVOSVĚTSKÁ

Vydavatelství 999, Pelhřimov 1997, graficky upravil Vasil Milovský.

Dvořákova devátá symfonie e-mol byla dopsána v New Yorku dne 24.května 1893, a to v jeho bytě ve východní části 17. ulice. George Gershwin, snad nejznámější americký skladatel, se podle vlastního vyjádření začal vážně zajímat o hudbu poté když si poslechl Dvořákovu Humoresku. A autor knihy Ivanov měl dlouhý telefonní rozhovor z Chicaga s naším proslulým australským publicistou panem Bertonem o okolnostech kolem Heydrichiády. O těchto podrobnostech - a také o mnoha jiných - se dočítáme v nově vydané autorově knize, která poprvé vyšla v československém protektorátu za vlády Kremlu v osmdesátých letech s jistými omezeními.

Ivanovova kniha je věru pozoruhodným a pečlivě prostudovaným přínosem k poznatkům o životě našeho velikého komponisty, který v devadesátých letech devatenáctého století svou pouhou přítomností rozvířil v Americe do tehdy poměrně klidnou hladinu tamější hudby a hudebníků. Sám název knihy sice napovídá, že jejím předmětem je Novosvětská, avšak autor Miroslav Ivanov, věren své pověsti detektiva "historických událostí", se rozmáchl do daleko větší šíře a bere celý Dvořákovův pobyt v Americe pod svoji lupu zkušeného objevitele nových faktů. Ovšemže nechybí ani zevrubná reportáž o Mistrově letním pobytu v českém Spillvillu ve státě Iowa, kde se Dvořák podle údajů všech pamětníků cítil mezi českými usedlíky téměř jako doma, ve Vysoké u Příbramě, kde za časných jiter poslouchal zpěv místních ptáků jeho uchu dosud neznámých i šum vln Krocaní řeky a také potom vyhrával v kostelíku svatého Václava na varhany při ranních mších. Navečer si pak dával i nějaké to pívko a zahrál si se sousedy s gusem prostého venkovana svou oblíbenou dardu.

Jedním z předmětů Ivanovova výzkumu jsou impulsy, jimiž byl mistr veden při volbě melodií. Došlo či nedošlo v Spillvillu ku změnám původního hudebního zpracování z New Yorku, působily na něho melodie kočovných Indiánů v Spillvillu a vedly ho k doplnění newyorského originálu, dal se ovlivnit básní amerického autora Longfellowa o indiánském hrdinovi Hiawatovi, anebo byl Mistr dokonce ovlivněn indiánskými melodiemi už z Prahy, kde snad dávno před svou americkou cestou poslouchal na Štvanici indiánský koncert? Podle newyorského dirigenta Seidla, jenž dirigoval v New Yorku premiéru Novosvětské v prosinci 1893, je celá symfonie - a zejména druhá věta, Largo, výkřikem Dvořákova stesku a touhy po domově, vypráví Ivanov. Ale na rozdíl od svých jiných děl, neobsahuje kupodivu devátá symfonie nijak výrazně české prvky. Obsahuje-li indiánské či černošské melodie postavené na spirituálech, které Mistr miloval, zůstane asi navždy sporným bodem, protože Dvořák sám o tom svoji jasnou výpověď nezanechal. Dvořák měl v Americe žáky bílé i černé a předpovídal, že právě černoši se stanou tvůrci nové americké hudby. V New Yorku působil dvě tři léta jako ředitel konservatoře, žáky milovaný a vedením respektovaný - ale to už dnes pomalu upadá do zapomínání. Jeho Novosvětská však stále zůstává kulturním klenotem Evropy i Ameriky.

Ivanov zřejmě v Americe prolezl kdejakou knihovnou, obrátil naruby kdejaký archiv veřejný i soukromý, prošel kdejakou pozůstalostí a jeho výsledná studie je dílem neúporného rozboru veškerých pramenů v Americe - a i jinde - nalezitelných. Ledažebny nám autor jistá fakta úmyslně zamlčoval - a my cítíme, že tak tomu být nemůže a není - vyvstává před námi americký portrét Dvořákův v těch nejskvělejších barvách a výpovědi všech kdo s ním v Americe přicházeli do styku, včetně presidentky konservatoře Jeanetty Thurberové, jejíž zásluhou Mistr do New Yorku vůbec jel, se shodují v tom nejpositivnějším ocenění jeho práce jako komponisty, oddaného učitele a člověka těch nejjemnějších hudebních citů. Podle svých vlastních slov jel Dvořák do Ameriky vylepšit si svoji finanční situaci. Že tam také stvoří hudební veledílo pak bylo asi dílem božím.

V prosinci 1893 byla newyorská premiéra symfonie Z nového světa, jak ji Dvořák sám pojmenoval, přijata veškerým americkým publikem, tiskem i hudebními kritiky jako geniální dílo geniálního skladatele, který se do Ameriky dovedl zaposlouchat a vcítit se do jejího tepu, a potom stvořil hudbu - hudbu vpravdě americkou. Dvořák se stal v jistém smyslu americkým hrdinou a jeho Novosvětská dílem Ameriky, zkomponovaná sice Čechem - a na svém češství si podle Ivanova Mistr i v Americe zakládal - avšak zkomponovaná v Americe a pro Američany.

Miroslav Ivanov se svojí knihou zasloužil o památku Antonína Dvořáka, o jeho dílo a působení v Americe a jeto kniha, kterou si jistě mnozí s chutí přečtou.

Bořek Šindler

SOKOL STARS – KIDS 0 TO 10 YEARS OLD

*Twinkle twinkle Sokol Stars
Hanging off the monkey bars
Trampolines and climbing walls
Somersaults and lots of balls
Twinkle twinkle Sokol stars
Hanging off the monkey bars*

OCT 9, 23; NOV 6, 20; DEC 4, 18 FROM 3.30 TO 4.30

CALL JANE 0438 014 125

FOUR SEASONS PHOTOGRAPHY

COMPLETE WEDDING COVERAGE
CORPORATE FUNCTIONS

0419 880085

02 9449 3586

Handwritten signature

WHAT'S ON IN OUR SOKOL

Sport:

Cycleball: Every Monday night 7.30 pm.
Aerobics: Every Tuesday night 8.00 pm. Children 7.00 pm.
Nohejbal: Every Wednesday night 7.30 pm.
Volejbal: **Young team :** Sunday afternoons;
Friday team: Every Friday night
Saturday team: Saturday afternoons starting
between 3.00 and 4.00 pm.
on the following dates: 21. August;
4., 11. & 25. September, 9. & 23. October;
6. & 20. November; 4. & 18. December.

Table tennis and other sport activities:

Any time by arrangement to fit-in with the above.

Restaurant / Dining:

Our favourite dishes in the air-conditioned comfort.
OPEN: Fridays and Saturdays for dinner 6.00 pm. to 10.00 pm.
Sunday Lunch: By arrangement and advance booking only !!!

FOR MORE INFORMATION AND ALL BOOKINGS RING
JERRY: Mob. 0438 680 575 or Sokol 9452 5617

FOR ALL ENTERTAINMENT AND SOCIAL EVENTS
WATCH OUT FOR ANNOUNCEMENTS IN "VĚSTNÍK",
SPECIAL ADVERTISING OR OUR WEBSITE:

www.sokolsydney.com

Roční předplatné Věstníku

Za 6 čísel \$ 20.00

Ceny reklam ve Věstníku

(6 čísel / 1 číslo)

Celá stránka	\$ 240.00 / 100.00
Polovina stránky	\$ 120.00 / 50.00
Třetina stránky	\$ 80.00 / 33.00
Čtvrtina stránky	\$ 60.00 / 25.00

VĚSTNÍK

Sokol Sydney Ltd

If undelivered return to:

16 Grattan Cres

FRENCHS FOREST 2086

Print Post Approved
PP 239732-00003

POSTAGE
PAID
AUSTRALIA

CVIČENÍ PRO DĚTI v sokolském Národním domě 15.30-16.30 hod. vždy v sobotu 9. a 23. října, 6. a 20. listopadu a 4. a 18. prosince.

Volejte Jane 0438 014 125

**Naše restaurace poskytuje
každý pátek večeri s 10%
slevou pro hosty s členským
průkazem 2004**

Byt v centru Prahy k pronájmu.

Tento byt je vhodný pro 1 až 4 osoby, je prostorný (skoro 100 m²), kompletně zrenovovaný a moderně zařízený v absolutním centru Prahy (2 minuty pěšky od Václavského náměstí).

Nájemné je od 25 AUD na osobu na noc (minimum 4 noci).

Čisté povlečení a ručníky jsou dodány v ceně.

Prosím volejte 08 9761 1047 nebo 02 9816 2026 pro bližší informace a booking.

Vážená sestro, vážený bratře,

PŘÍSPĚVKY na rok 2004 \$ 25.00

Dovolujeme si Vás zdvořile upozornit, že členské příspěvky jsou nyní splatné. Dle nových klubových Stanov členské příspěvky je nutno uhradit do konce ledna 2004! Šek nebo Money Order prosím vystavte na Sokol Sydney. Nezapomeňte též napsat svoje jméno a adresu.

M. Moravec, PO Box 19, CROYDON PARK, NSW 2133. Telefon 9744 1805.

Příspěvky 2004	\$ 25.00
Příspěvky 2003 (pokud nezaplacené)	\$ (\$ 20.00)
Dar na Věstník	\$
Dar na údržbu Národního domu ..	\$
Celkem	\$